

Lunds Universitet
Sociologiska Institutionen

Sociala Territorialiteter, Identiteter, konflikter

Fallstudie av slumområdet "Villa 21-24" i Buenos Aires

Författare: Rubén Marín
Uppsats Soc 464, 61-80 p.
Höstterminen 2003

Handledare: Anna-Lisa Lindén

Abstrakt

Författare: Luis Rubén Marín Zárate

Titel: Sociala territorialiteter, Identiteter, Konflikter: Fallstudie av slumområdet "Villa 21-24" i Buenos Aires.

Uppsats Soc 464, 61-80 p.

Handledare: Anna-Lisa Lindén

Sociologiska Institutionen, höstterminen 2003

I Argentina multiplicerades den extrema fattigdomen tre gånger mellan 1999 (6,7%) och 2002 (20,9%), med en snabb ökning under krisen som uppstod år 2001 då inflationen galopperade och "la convertibilidad" (pariteten mellan peson och dollarn) avbröts. Försämringen av levnadsförhållanden har permanent bosatt eller fört tusentals människor till slumområden, främst belägna i eller runt städerna.

Uppsatsen fokuseras på effekterna av denna kris och fokus ligger på hur en av dess dimensioner, den allt bredare fattigdomen och marginaliseringen av stora sociala grupper som koncentreras i slumområden, produceras och reproduceras. Syftet med uppsatsen är att utforska i ett slumområde i Buenos Aires Stad (Villa 21-24) hur sociala relationer artikuleras och samspelar med varandra, både inom och utanför slumområdet. Frågeställningarna blir således:

- Vad finns det för social, kulturell/etnisk och geografisk heterogenitet i området?
- Vad innebär slumområdet som hem? Ses det som permanent eller tillfälligt?
- Vilken plats har denna befolkning i produktionen och ekonomin?
- Vad innebär marginaliseringen? Vad har den för funktion? Faller den utanför eller innanför systemet?
- Hur förhåller sig olika sociala och kulturella identiteter till varandra?
- Hur uttrycks våldet och konflikterna i området?

Sökandet kommer att teoretiskt inramas av vad man provisoriskt kan benämna sociala och ekonomiska marginaliseringsprocesser. Första steget i studien kommer att vara bearbetningen av det insamlade datamaterialet, vilket utgör det empiriska underlaget. Det andra steget kommer att bestå i konstruktionen av en social och kulturell bild över identiteter, som beskriver förhållandet mellan de argentinska och utländska invånare, vars ursprung i första hand är de norra argentinska provinserna, grannländerna (Paraguay, Bolivia, Chile, Uruguay, Brasilien) och Peru.

Uppsatsens analys pekar på hur den socioekonomiska utanförskapet, den stigmatisering som dessa invånare märks med och den diskriminering som de upplever av stadens "normala" medborgare, fördjupar marginaliseringsprocesserna och hindrar dessa slumområden att integreras i staden och dess invånare att skapa ett permanent hem. Å andra sidan utgör denna befolkning en marginaliserad och billig arbetskraftsreservoar.

Innehållsförteckning:

1. Introduktion	2
2. Problem och frågeställningar	2
3. Argentinas befolkningssammansättning	3
4. Slumområdets uppkomst och utveckling	4
4.1. Slumområdenas urbana och geografiska lokalisering	5
4.2. Historik och beskrivning av slumområdet Villa 21-24	6
5. Teoretisk referensram	6
5.1 Historisk överblick av marginalitetsbegreppet	7
5.2 Framväxten av slummen i Latinamerika och den teoretiska diskussionen	8
5.3. Teori och begrepp	12
6. Metod	13
6.1. Kvantitativ metod	13
6.2. Population och datainsamling	13
7. Sociodemografisk karta	14
7.1. Bostads och familjesammansättning	14
7.2. Utbildning och sysselsättning	15
7.3. Migrationsprocessen och bosättningen i slumområdet	16
8. Sociokulturell karta	19
8.1. Etnicitet, identitet och uppfattningar om varandra	19
8.2. Diskrimineringens tid och rum	21
8.3. Trygghet, våld och boende	24
8.4. Delaktighet i organisationslivet	25
9. Analys och sammanfattande slutdiskussion	26
Referenser	33
Bilagor	35
Bilaga 1 Tabeller	35
Bilaga 2 Figurer	37
Bilaga 3 Frågeformulär	41

1. Introduktion

Under slutet av 2001 och början av 2002 genomförde jag ett fältarbete i ett slumområde i Buenos Aires Stad. Undersökningsområdet är ett av de största slumområdena (Villa Miseria)¹, och heter Villa 21-24². Som lokal handledare hade jag forskningsprogrammet PICASO (Programa de Investigación Sobre Cambio Social) som verkar inom Buenos Aires statliga universitet. Genom en inhemska folkorganisation (Mutual Flor de Ceibo) möjliggjordes dess genomförande. Utifrån bearbetningen av kvantitativa data kommer jag att diskutera mina frågeställningar kring hur dessa slumområden skapas och reproduceras, i en historiskt specifik kontext.

2. Problem och frågeställningar

Marginaliserade befolkningsgrupper bosatta i urbanekologiska, bristfälliga områden har ökat de senaste åren. Enligt en FN-rapport växer den marginaliserade befolkningen i slumområden eller kåkstäder och utgör för närvarande 32% (1000 miljoner) av världens urbana befolkning. Rapporten fastslår att antalet personer som bor i fattiga och marginaliserade områden har dubblats på bara 7 år och kommer att fördubblats de närmaste 30 åren till 2000 miljoner. Antalet människor som år 2002 lever i fattigdom i Latinamerika är 220 miljoner. Av dessa är 95 miljoner extremt fattiga, vilket representerar 43,4% och 18,8% av den latinamerikanska befolkningen³. Denna fattigdomsutveckling är relaterad till den nyliberala ekonomiska modellen, med en växande ojämlik fördelning av inkomsterna, som tillämpats under 80- och 90-talen i Latinamerika och vars främsta kännetecken var privatisering av all statlig och offentlig verksamhet. Detta var en strukturell process med massavskedanden, avindustrialisering, en stark oreglerad arbetsmarknad och försämring av arbets- och lönevillkoren.

För Argentina visar experter från FNs UNDP att arbetslösheten tredubblats under 90 talet, från 5,8% 1991 till 18,3% 2001. Likaså har fattigdomen utbredd sig till en alarmerande nivå, från att under 80 talet uppgå till bara 10% av den totala befolkningen (1999: 23,7%, 2002: 45,5%) till 55% år 2003 (se bil. 2.1). Den extrema fattigdomen multiplicerades tre gånger mellan 1999 (6,7%) och 2002 (20,9%), med en snabb ökning under krisen som uppstod år 2001 då inflationen galopperade och "la convertibilidad" (pariteten mellan peso och dollarn) avbröts.⁴ Försämringen av levnadsförhållanden har permanent bosatt eller fört miljoner människor till slumområden, främst belägna i eller runt städerna. Latinamerika och Karibien är den mest urbaniserade regionen i utvecklingsländerna med 391 miljoner människor (75%) som lever i städerna. Av dessa, enligt data från 2001, lever 128 miljoner i slumbosättningar.⁵ I Argentina, som varit en av kontinentens mest industrialiserade länder, har denna globala process haft socialt, ekonomiskt och politiskt dramatiska

¹ Beroende på länderna har dessa urbana bosättningar fått folkliga benämningar. I Argentina: Villa Miseria (misärkvarter) eller Villa de Emergencia (nödsituationskvarter). I Chile: Poblaciones callampas (svampbosättningar).

² Diktaturen (1976-1983) satte nummer på dessa områden.

³ CEPAL. *Panorama Social América Latina* (2002-2003).

⁴ DyN (Agencia de Diarios y Noticias). Artikel: Para la ONU grave aumento de la pobreza no es sólo por desempleo, sino también por la abrupta "baja salarial" (Buenos Aires, octubre 2003).

konsekvenser. Under december 2001 uppstod ett folkligt socialt uppror som tvingade regeringen att avgå⁶ och efter olika försök att stabilisera den politiska situationen, valdes 2002 en peronistisk vänsterfalang till presidentposten.

Uppsatsen fokuseras på effekterna av denna kris och den omstrukturering som pågått sedan mitten av 70-talet i Sydamerika och som förvärrats under 90-talet. Fokus ligger på hur en av dess dimensioner, den allt bredare fattigdomen och marginaliseringen av stora sociala grupper som koncentreras i slumområden, produceras och reproduceras⁷ och vad det är för identitet som skapas inom denna sociala territorialitet. Med utgångspunkt i slumområdet Villa 21-24 är syftet med uppsatsen att utforska: Hur sluminvånarna förhåller sig till förändringarna på arbetsmarknaden. Hur den sociala strukturen ser ut. Hur den sociokulturella identiteten produceras och reproduceras. Hur de sociala relationerna artikuleras och samspelar med varandra. Hur den sociala strukturen tolkas av själva sluminvånarna.

Frågeställningarna blir således:

- Vad finns det för social, kulturell/etnisk och geografisk heterogenitet i området?
- Vad innebär slumområdet som hem? Ses det som permanent eller tillfälligt?
- Vilken plats har denna befolkning i produktionen och ekonomin?
- Vad innebär marginaliseringen? Vad har den för funktion? Faller den utanför eller innanför systemet?
- Hur förhåller sig olika sociala och kulturella identiteter till varandra?
- Hur uttrycks våldet och konflikterna i området?

Sökandet kommer att teoretiskt inramas av vad man provisoriskt kan benämna sociala och ekonomiska marginaliseringsprocesser. Dessa kommer i utgångsläget att relateras till den socioekonomiska strukturen och produktionsförhållandena samt hur strukturella processer verkar och upplevs av människorna, vilka skapar specifika identiteter och förhållningssätt till varandra. Första steget i studien kommer att vara bearbetningen av det insamlade datamaterialet, vilket utgör det empiriska underlaget. Det andra steget kommer att bestå i konstruktionen av en social och kulturell bild över identiteter, som beskriver förhållandet mellan de argentinska och utländska invånare, vars ursprung i första hand är de norra argentinska provinserna, grannländerna (Paraguay, Bolivia, Chile, Uruguay, Brasilien) och Peru.

3. Argentinas befolkningssammansättning

Landet är i hög grad urbaniserat och Buenos Aires området är ett av södra halvklotets största befolkningscentra. Där bor omkring en tredjedel av Argentinas 37 miljoner invånare. I övrigt är landet relativt glesbefolkat (se bil. 1.1). Befolkningens sammansättning har olika geografiska

⁵ UN-Habitat. Global Urban Observatory. Slums of the World. *The Face of Urban Poverty in the New Millennium* (2003), s. 41.

⁶ Där den vanligaste slagordet var "Que se vayan todos", alla ska ut med hänvisning till politikerna.

⁷ Med 90-talets sociala nedgång har delar av medelklassen drabbats och fått benämningen "de nya fattiga". Denna fattigdom behandlas inte i denna uppsats.

ursprung: förutom mestizer har landets kultur har till stor del formats av de sex miljoner invandrare, nästan alla från Europa, som kom mellan 1857 och 1930⁸. Av den ursprungliga indianbefolkningen, finns det enligt folkräkningen 1991 mellan 30.000 och 40.000 indianer, aktuella data från folkräkningen år 2001 har ännu inte publicerats. Men siffrorna är väldigt oprecisa. NGOs och indianska organisationer som kritiserat genomförandet av folkräkningen har uppskattat antalet indianer till mellan 500.000 och 1,5 miljon (den urbana migrationen medför en hög koncentration av indianska familjer och personer i vissa provinshuvudstäder).⁹ Hela den utländska befolkningen utgör 1.527.320 personer (år 2001). Den latinamerikanska invandringen som bosatt sig beräknades till 841.697 år 1991 (se bil. 1.2) från främst grannländerna. Invandring har också skett från Mellanöstern och på senare år Asien och Östeuropa (se bil. 1.3). Åren 1995-2000 fick 85.504 personer permanent uppehållstillstånd och där ingår latinamerikaner, europeer, asiater och afrikaner.

4. Slumområdets uppkomst och utveckling

Fattigdom och marginalisering är multidimensionella begrepp och kan knytas empiriskt till olika livssituationer. En av dessa är bostadsförhållanden. Sett historisk är dåliga bostadsförhållanden för arbetarna och de marginella inget nytt fenomen. I början av seklet kom *conventillos*, som var ofta föslummade överklasshus och oftast envåningshus med 2-3 gemensamma inbyggda gårdar och centralt bad- och tvättrum där varje familj hyrde ett rum¹⁰, att bli lösningen på tidens bostadsbrist för de fattiga europeerna. Under 30-talet övertogs de av migranter från argentinska provinser och grannländerna. Från 30-talet byggdes oreglerade urbana bosättningar i många områden, vilka konsoliderades under 40-talet. Denna process kännetecknades av tidens migration från landsbygden till de större städerna som Buenos Aires, Córdoba, Rosario och Tucuman. Man skulle kunna säga att drivkraften för dessa nya invånare i städerna var att bli arbetare i den industriella utvecklingsprocessen¹¹ eller att bli anställda inom det offentliga¹². Den stora efterfrågan på arbetskraft ledde till stort bostadsbehov. De så kallade ”Villas de Emergencia” eller ”Villas Miseria” var en av formerna som bostadsbristen fick. Det var en urban och olaglig ockupation som skilde sig från andra tillfälliga bosättningsformer i conventillo och billiga hotel och pensionat. Dessa slumområden fick en allt större betydelse i Buenos Aires efter andra världskriget. Under 1958, i en enkätundersökning gjord av en av Buenos Aires Bostadsmyndighet (Comisión Municipal

⁸ Detta var ett sätt att befolka stora jordarealer och där den europeiska sammansättning hade att göra med den underliggande positivistiska ideologin om den vita rasens överhöghet och arbetsduglighet som det intellektuella och politiska makteliten drev fram. Erövringen av nya jordarealer, förutsatte elimineringen av urinvånarna och gauchos. Kriget mot indianerna gick under namnet La Campaña del Desierto (Ödemarkskampanjen) och varade mellan 1879 och 1885. (Gonzalez 1968, s.41)

⁹ [Http://www.indigenas.bioetica.org/inves36.htm](http://www.indigenas.bioetica.org/inves36.htm)

¹⁰ Gösta Wennberg, *Urbanisering, slum och kåkstäder. Med exempel från Latinamerika* (Lund: Berlingska Boktryckeriet, 1977), s. 62.

¹¹ Landet genomförde sociala, ekonomiska och kulturella reformer. Den politiska rörelse som drev denna utveckling, peronismen, uppkallad efter dess grundares efternamn Perón fick en stor förankring i arbetarrörelsen. Arbetarnas löner steg kraftigt under Perons första år vid makten. Viktiga utländskt ägda företag (järnvägar, telefoner, hamnanläggningar, m.m.) förstatligades. År 1947 fick kvinnorna rösträtt, Argentinas medelstora och små företagare uppmuntrades, utbildningsväsendet expanderade och protektionismen ökade. (Rojas, 1988, s. 117-118)

¹² David Merklen, *Un pobre es un pobre. La sociabilidad en un barrio; entre las condiciones y las prácticas* (Buenos Aires: Tidskrift Sociedad Nr. 11, 1997), s. 28.

de la Vivienda), uppskattades 200.000 personer vara bosatta i slumområden i Buenos Aires stad och Stor Buenos Aires distrikter. Fem år senare vid en kommunal folkräkning i stadskärnan registrerades existensen av 33 slumområden med 42.000 invånare. År 1973 levde 393.866 personer i 604 områden i stadskärnan och Stor Buenos Aires. Tre år senare överskred antalet sluminvånare i storstadsregionen en halv miljon personer.¹³ Regeringar tillämpade olika politik mot slumområdena. Tvångsförflyttning (*Erradicación*) tillämpades under militärdiktaturen (1976-1983), vilket innebar en fördjupning av den sociala segregationen i den urbana utvecklingen i Buenos Aires Stad. Tvångsförflyttning av slumbefolkning skedde till Stor Buenos Aires och till ursprungsplatserna. I stora lastbilar och tåg samlades människorna liksom boskap (200.000 sluminvånare tvingades bort och hela slumområden avlägsnades). Med återinförandet av en civil regering 1983, påbörjades en snabb återbefolkningprocess av dessa områden och det skedde en förändring av tvångsförflyttningens politik (*Erradicacion*) till en permanent bosättning (*Radicación*). Med denna utveckling, godkände regeringen 1990 försäljningen av den ockuperade jorden till invånarna. Målet var att ge äganderätten till ockupanterna och bana väg för urbaniseringen av slumområdena¹⁴. Slumbefolkningen koncentrerades i de södra stadsdelarna. Villa 21-24 i Barracasområdet kom att bli ett av de tätast befolkade områdena i staden under 80-talet.

4.1. Slumområdenas urbana och geografiska lokalisering

När det gäller Stor Buenos Aires 25 distrikt, finns det i 160 bosättningar med 240.000 invånare. Och i slumområden 500.000 (se bil. 2.2).¹⁵ Enligt preliminära data från landets folkräkning 2001 har slumområdenas befolkning i Buenos Aires Stad under de senaste 20 åren tredubblats, till 106.940 personer ”vilket betyder dubbelt så mycket folk som folkräkningen 1991 och tredubbelt folkräkningen 1980”¹⁶. Denna ökning av slumbefolkningen förklaras med 80-talets återbefolkning av människor från grannländerna samt försämringen av arbetsmarknaden och ekonomiska kriser. I själva Buenos Aires Stad finns det 15 slumområden som omfattar 274 hektar och innefattar 4% av stadens befolkning¹⁷. Hela 95%¹⁸ av slumbefolkningen bor i de urbana förfallna södra delarna av Buenos Aires Stad, delvis som resultat av diktaturens genomförande av tvångsförflyttningen (1976-1983). I de norra delarna av Buenos Aires Stad (idag främst medelklassområden) tvångsförflyttades och avlägsnades hela slumområden (se bil. 2.3).

4.2 Historik och beskrivning av slumområdet Villa 21-24

¹³ Oscar Oszlak, *El derecho al espacio urbano: Políticas de redistribución poblacional metropolitana en un contexto autoritario* (Buenos Aires: Centro de Estudios de Estado y Sociedad, 1982), s. 141.

¹⁴ Fastän denna positiva politiska förändring, har urbaniseringen av dessa områden mött flera hinder. Staten har inte haft tillräckligt politisk beslutsamhet och befolkningen växer, vilket försvårar de arbeten som urbaniseringen kräver.

¹⁵ Comisión Municipal de la Vivienda. Gerencia de Desarrollo Urbano. *Ubicación de las villas y núcleos habitacionales transitorios* (1998).

¹⁶ Enligt direktören för huvudstadens Statistiska byrå Martin Moreno, *La población de las villas porteñas se triplicó en los últimos 20 años* (dagstidningen Clarín: 30 januari 2002), s. 24-25.

¹⁷ Enligt Comisión Municipal de la Vivienda, (Dagstidningen La Nación: 13 augusti 2002).

¹⁸ Secretaria de Medio Ambiente y Desarrollo Regional. Gobierno de la Ciudad. Programa de Revitalización de la Zona Sur. *Diagnóstico Económico y Social* (januari 2000).

Slumområdets historia har sitt ursprung i början av 50-talet då en omfattande invandringsvåg av människor från grannländerna och provinserna anlände sökandes efter arbete. Platsen för bosättningen valdes i järnvägsområdet (Ferrocarril General Roca) söder om Buenos Aires Stad, vilken var övergiven. Fram till 1976 bodde i området 12.120 personer, men tvångsflyttningsspolitiken hade som följd att det blev kvar 2.138 personer fram till 1983¹⁹, vilka fick kämpa mot grävskoporna, ständiga elavbrott, stängning av affärer och hårda år av förtryck (se bil. 1.4). År 1983 avskaffades den tidigare förordningen och slumområdet började återbefolkas igen, samtidigt som många av de invånare som under diktaturen blivit tvångsflyttade till sina provinser återvände. År 1992 fick grannarna, genom ett dekret (Nr.1001), möjlighet att köpa jorden kollektivt. För den skull organiserades en grannskapsförening (Flor de Ceibo - Ceibobloomman).²⁰ Villa 21-24 ligger söder om Buenos Aires Stad och rymmer i ett område på 37 hektar och bebos av 16.072 personer²¹. Området ligger precis på gränsen till det tätt befolkade distriktet Avellaneda, intill den djupt förorenade floden Riachuelo, vilken är plats för dumpning av kemiskt avfall som påverkar folkhälsan och bara 30 kvarter från centrum. I närheten ligger fabriksområden med en hög grad av miljöförorening²² och det så kallade tillfälliga slumområdet (NHT) ”Zavaleta”²³, som bebos av ca. 1000 familjer (se bil. 2.4). En gata skiljer den från ett lägre medelklassområde. Invandrarna kommer ursprungligen från Paraguay, Bolivia, Chile och Peru. De argentinska bosättarna har sitt ursprung i de norra delarna av Argentina (Santiago del Estero, Chaco, Jujuy, Misiones och Formosa). Dessa olika ursprung märks i den mångkulturalitet som präglar området, en blandning av spanska och indianska språken quechua och guarani. Slumområdet är till utseendet oregelbundet med korridorer som skiljer de små husen från varandra och husbyggandet har genomförts med en blandning av tegel, träbrädor och järnplåtar.

5. Teoretisk referensram

Begreppen marginalisering och marginell har brukats på många sätt och på olika nivåer. Muntligt liksom i forskning är användningen diffus. Det som är gemensamt för olika tolkningar, är att man åsyftar på utanförskap i motsats till integration. Fokuseringen har lagts på individen, gruppen eller samhället. Beroende på vilket perspektiv som används har psykosociala, kulturella eller socioekonomiska dimensioner avgränsat analysen.

5.1 Historisk överblick av marginalitetsbegreppet

¹⁹ Municipalidad de Buenos Aires. Direccion de Estadística y Censos. En un trabajo: *La poblacion residente en villas en la ciudad de Buenos Aires. Transformaciones en el periodo 1960-1993.*

²⁰ Bostadskooperativet Flor de Ceibo har som målsättning att uppfylla de lagliga kraven som ställs för jordöverföringen till grannarna och urbaniseringen av slumområdet.

²¹ 2001 folkräkningen. Siffrorna kan se annorlunda ut beroende på vilka officiella organ som anger de. Områdenas organisationer har hävdade att slumbefolkningen är mycket större än den som anges i folkräkningen.

²² Secretaria de Medio Ambiente y Desarrollo Regional. *Diagnóstico Económico y Social* (Januari 2000).

²³ Tillfälliga slumområden skapades i slutet av 60-talet som skulle finnas en kort period. Med tiden blev de permanenta.

USA genomlevde under 1800- och 1900-talet de immigrerade och deras efterkommande befolkningsgruppers strävan att integrera sig i samhället. Rasfördomarna, gettoriseringen, kulturkrockarna utgjorde relevanta studieobjekt. Under början av 1900-talet fick begreppen marginalisering och marginell vetenskaplig status och det påbörjades studier av olika grupper som var annorlunda eller levde i utanförskap.²⁴ En ny sociologisk inriktning växte fram med följande utvecklingslinjer inom marginalitetsforskningen:

Marginalitet som *kulturell klyvning*. Med begreppet ”the marginal man”²⁵ avses en människa som återfinns i gränslandet mellan två kulturer eller två samhällen som aldrig helt smält samman. Den analytiska anspråksnivån avser såväl kulturella som sociala och psykologiska dimensioner. I denna tradition avhandlas både kulturtillstånd, sociala situationer och dessas återverkningar på grupp- och individnivå.

Marginalitet som *socialpsykologiskt dilemma*. Här understryks den utsatta ställningen mellan två poler. Inriktningen avser att avhandla samspelet mellan kulturkonflikter, sociala konflikter och identitet och de inre psykologiska återverkningar detta samspel får. Tonvikten ligger på social- och individualpsykologisk nivå. Kritiken som framförts mot dessa inriktningar inom Chicagoskolan är ”en oförmåga att förstå övergripande sociala strukturers betydelse liksom de strukturella orsakerna bakom dessas utformning”.²⁶

Under 1960- och 1970-talen kom marginalitet och marginalisering att få ett dominerande inställning som *sociokulturell isolering*. ”Här ses inte individen som kluven mellan två kulturer utan som integrerad i en alternativ kultur”²⁷ och det görs, explicit eller implicit, kopplingar mellan fattigdom-marginalitet-fattigkultur (subkultur). På strukturella och klassmässiga grunder uppstår ett socialt betingat utanförskap eller en marginell ställning, som leder till arbetslöshet och låga inkomster. Dessa sociala villkor skapar i sin tur en egen subkultur eller fattigkultur som tar sig sociala uttryck i form av till exempel missbruk och våld, men framförallt i en mentalitet och hållning som bland annat visar sig i oförmåga att planera och en stark inriktning på det närvarande. Detta sedan förs över till nästa generation, som införlivar sin subkulturs grundläggande värden och attityder, vilka utgör ett grundläggande hinder för att bryta upp från fattigkulturen eller tillgodogöra sig förbättringar. Oscar Lewis socialantropologiska studier av mexikanska och puertorikanska familjer behandlar detta perspektiv. Hans kontroversiella tes är att fattigkulturen när den etablerats blir självgenererande, med specifika sociala och psykologiska kännetecknen som till exempel missbruk, våld, övergivna mödrar och barn och *machismo*. Lewis har kritiserats för att ingå i en tradition där man ser bara till fattigkulturens negativa kvaliteter och brister och där man överbetonar de utsattas avskildhet och förstärker det avvikande.²⁸

5.2 Framväxten av slummen i Latinamerika och den teoretiska diskussionen

²⁴ Den sociologiska institutionen vid universitetet i Chicago hade under början på 1920-talet kommit att bli den ledande sociologiska enheten såväl på den amerikanska kontinenten som internationellt.

²⁵ Robert Park lanserade begreppet i en artikel från 1928: *Human Migration and the Marginal Man*.

²⁶ Svedberg, s. 26.

²⁷ Svedberg, s. 28.

²⁸ Svedberg, s. 29-34.

I Latinamerika uppkom marginalitetsdebatten under 60- och 70-talen. Den snabba urbaniseringsprocessen och allt större befolkningsgrupper som bosatte sig i stora slumområden eller kåkstäder, visade sig bli ett teoretiskt och ett empiriskt problem för moderniseringsteoretikerna, som drev fram en dualistisk vision om en traditionell och marginell sektor som ännu inte hade integrerats i den expanderande moderna sektorn, men som skulle göra det tack vare den höga tillväxttakten. Efter andra världskriget blev moderniseringsparadigmen en central referenspunkt för det latinamerikanska sociala tänkandet.²⁹ Människor emigrerade till städerna för att söka arbeten, men industrins oförmåga att sätta dessa folkmassor i produktion fick som följd att det uppstod ”överbefolkning”. De fattiga och marginella ansågs vara ett övergående problem då de med tiden skulle integreras och införlivas i det moderna systemet. Inom marxistisk inspirerad forskning ifrågasattes tesen om den industriella reservarmén och lumpproletariatet, som Karl Marx hade analyserat i sin tids konkurrenskapitalism³⁰. Var Latinamerika kapitalistiskt? Feudalt? Befann sig kontinenten i en övergångsperiod? Detta var frågor som också debatterades inom radikala politiska rörelser och som var centrala för identifieringen av ett revolutionärt subjekt, (industriarbetarna, bönderna, sluminvånarna). På 60- och 70-talen menade en ny vänster att just ur denna marginella befolkningsmassa fanns frön till revolutionär förändring: ”I denna massa, bland befolkningen i plåtskjulstäderna, mitt bland trasproletariatet är det som upproret finner den spjutspets som skall öppna dess väg in till staden.”³¹ Ökningen av slummen blev en empirisk och begreppslig grogrund för denna diskussion. Användningen av termen och debatten om marginaliteten fick en ny inriktning i Latinamerika: ”The reserve army of labour served the function, in Marx’s analysis, of keeping wages down to an historically given subsistence level. It could be argued, the proponents of this view assert, that unemployment in the Third World could be substantially reduced without raising wages above the subsistence minimum. In this sense, the high levels of unemployment in the Third World are dysfunctional even in terms of the operation of a capitalist economy and these theorists have therefore argued that the marginals are to be regarded as an historically new category.”³²

Av de latinamerikanska forskare som representerade dessa nya tankegångar, med ursprung i en latinamerikansk materialistisk tradition, kan två av de mest framträdande nämnas, marginalitetsprojektet, med argentinarna Nun, Marín och Murmis och peruanen Quijano. Marginalitetsprojektet³³ relaterade och artikulerade marginaliteteten till klassisk marxistisk teori, såsom begreppet industriell reservarmé och sociala klassteorier. På så sätt knöts marginaliteten till ekonomiska förhållanden och till vilken funktion en överskottsreservarmé utgjorde inom ramen för en beroende arbetsmarknad. För Marx verkar den industriella reservarmén som en arbetskraftsreservoar för kapitalet, som blir rekryterad under expansiva faser. Denna reserv fylls ständigt på och är inte för alltid exkluderad från produktionssystemet, utan absorberas och kastas ut

²⁹ Jose Nun, *Marginalidad y exclusión social* (Argentina: Fondo de Cultura Económica, 2001), s. 10-16..

³⁰ ”Överbefolkningen bildar en disponibel industriell reservarmé, som är kapitalets egendom i lika hög grad, som om den vore uppförd på kapitalets bekostnad. Den åstadkommer ett alltid arbetsvilligt människomaterial, som står till förfogande för kapitalets växande behov, alldeles oberoende av den verkliga befolkningstillväxten.” (Karl Marx, *Kapitalet*, s. 558)

³¹ Franz Fanon, *Jordens Fördömda*. (Tema 1969), s. 102.

³² Ian Roxborough, *Theories of underdevelopment* (Hong Kong: Macmillan Education, 1979), s. 88.

³³ Juan Carlos Marín, José Nun, Miguel Murmis, *La marginalidad en América Latina: informe preliminar* (Buenos Aires: Documento de trabajo nr. 35, 1968).

enligt kapitalackumulationens behov. Å andra sidan har existensen av denna industriella reservarmé i och med konkurrensen, en depressiv effekt på de anställda arbetarnas löner som främjar och förstärker social disciplinering. I slutet av 60-talet introducerade Nun begreppet "masa marginal" (marginell massa) och inledde en kritisk diskussion av två marxistiska kategorier: "relativ överbefolkning" och den "industriella reservarmén"³⁴. Enligt honom beskrev de olika syn på överskottsbefolkningen, konkreta manifestationer, historiskt säregna och därför inte a priori generaliserande. Problematiken som uppstår blir att studera vilka former den relativa överskottsbefolkningen antar under den monopolistiska fasen av kapitalackumulationen. Denna fas utmärks av segmenterade arbetsmarknader och djupa förändringar i sysselsättningsstrukturen (fler kvinnor som arbetar, och fler tillfälliga och informella arbeten).³⁵ Han vidhåller att inte hela den relativa överskottsbefolkningen är en industrireservarmé, eftersom det sista förutsätter en funktionell relation mellan detta överskott och systemet i sin helhet: "The character of a given surplus population, Nun, argues, is always related to a given type of system of production. This relationship can be functional, dysfunctional or afunctional. It is functional when the surplus population benefits both the employer and the employed. It is dysfunctional when it exceeds the resources to maintain it. It is afunctional when it in no way affects the system of production."³⁶ Begreppet "masa marginal" pekar på den delen av den relativa överskottsbefolkningen som inte fyller några funktioner som industriell reservarmé i denna nya fas av kapitalackumulationen, och som definierades som afunktionell eller dysfunktionell. Denna segmentering och heterogenitet i sysselsättningsstrukturen har tydliga följder i formationen av sociala identiteter.

Den peruanske forskaren Quijano Anibal, kom fram till en liknande slutsats, då han menar att marginaliteten har sitt ursprung i förändringar av relationen mellan kapital och arbete och i första hand mellan kapital och lönearbete. En allt större del av arbetarna ställs utanför ett varaktigt lönearbete: "that the marginals are participants in a different mode of production, a non-capitalist mode of production, which is described variously as a petty-commodity mode of production or, in different terms, as the informal sector. It is argued that this petty-commodity mode of production is articulated with the dominant capitalist mode of production in such a way as to facilitate the expanded reproduction of the capitalist mode of production."³⁷ Hans ansats formulerade två begrepp: "the marginal pole of the economy, which refers to a level of economic activity that has a weak relationship with the dominant levels of the economy, and the marginalised labour force which refers to the sector of the labour force working in this marginal sector."³⁸ Alltså ett antal instabila sysselsättningar och aktiviteter av informell karaktär som skapar få inkomster och som producerar varor och tjänster till en marknad av marginaliserade arbetare. Den här *interdependency* påverkar alla nivåer av det kapitalistiska systemet, men de mest extrema manifestationerna befinner sig på mer underutvecklade nivåer, vilka hör till sociala formationer där monopolkapitalet dominerar på ett imperialistiskt sätt.³⁹

³⁴ Nun, passim.

³⁵ Nun, s. 259-263.

³⁶ Adriana Copes, *Marginality, development and modernity* (Lund: Research Reports No. 29, 1993), s. 15.

³⁷ Roxborough, s. 88-89.

³⁸ Copes, s. 15.

³⁹ Anibal Quijano, "Marginalidad" e "informalidad" en debate ([http://www://memoria.com.mx/131/quijano.htm](http://www.memoria.com.mx/131/quijano.htm)).

För att sammanfatta denna latinamerikanska teoretiska inriktning: ”Att man är delaktig - om än under specifika betingelser - i det socioekonomiska systemet. [...] men att man saknar såväl en formell position som ett reellt fotfäste i den urbana industriproduktionsprocessen men inte heller någon annanstans finner en stabil ställning och att det förvärvsarbete man utför i huvudsak sker inom service- och tjänstesektorn eller genom komplementära insatser av olika slag.”⁴⁰

Utifrån denna första historiska diskussion av marginalitetsbegreppet, söker jag koppla samman detta med sättet på vilket denna sociala territorialitet produceras och reproduceras kulturellt och knyter till en modell som relaterar till specifika marginalitetslogiker och som kontextuellt hör till industriländerna. Loïc Wacquant refererar till en ny marginalitet som tenderar att koncentreras till vissa områden och fokuserar på rummet som centralt i ”the resurgence of extreme poverty and destitution, ethnoracial divisions [...] and public violence”⁴¹, vilket riktar blicken på hur fattigdomens geografiska koncentration sker i territorier av utanförskap.⁴² Hans undersökningsområde är inte ett argentinskt slumområde utan de svartas getton i USA och franska ”banlieue”, men kan ändå bidra till ett bättre förståelse av de förändringar som skett i slumområden och hur den sociala marginaliseringen produceras idag. Denna ”new, rising regime of urban marginality” utmärks av strukturella marginaliseringslogiker som tillsammans formar den nya urbana fattigdomen.⁴³

En av *makrosocial karaktär* och syftar till en återkommen social ojämlikhet. Den nya urbana marginaliteten är inte resultatet av en ekonomisk nedgång, utan snarare av en växande ojämlikhet genom ökande globalt välstånd. Lyxen och misären blomstrar sida vid sida. På arbetsmarknaden är denna tendens tydlig då arbetskraften åtskiljs i hög kvalificerade och välbetalda arbeten samtidigt som det försvinner miljoner okvalificerade arbeten. Med andra ord, ”the advanced marginality” verkar ha kopplats bort från den nationella ekonomins cykliska fluktuationer.

En *ekonomisk dimension*: mutationen av lönearbetet och en dubbel förvandling av arbetslivet. Miljoner arbetsplatser med lågkvalifikation försvinner på grund av automatisering och konkurrens från utländska arbetare och försämringen av grundläggande arbetsvillkor, lönesättning och socialförsäkringar för arbetare. Detta leder till att en betydande del av arbetarklassen har blivit överflödiga och förs till en överskottbefolkning som troligtvis aldrig mer kommer att hitta ett jobb. Expansionen av tillfälliga, deltids och flexibla arbeten, försvagningen av fackföreningarnas ställning, återkomsten av svart arbete och växande privatiseringar, har gjort att själva lönekontraktet blivit en källa till fragmentation och otrygghet.

En *politisk dimension*: Välfärdstaterna är stora producenter av urban ojämlikhet och marginalitet. Staterna sätter inte bara igång sociala program för att dämpa de mer klara konsekvenserna av

⁴⁰ Svedberg, s. 36-37.

⁴¹ Loïc Wacquant, *The rise of advanced marginality: Notes on its nature and implications* (Acta Sociologica, Vol. 39, No. 2, 1996), s. 121.

⁴² Javier Auyero, *The hyper-shantytown, neo-liberal violence(s) in the Argentine slum* (London: SAGE publications, www.sagepub.co.uk, 2000).

⁴³ Loïc Wacquant, *Parias Urbanos. Marginalidad en la ciudad a comienzos del milenio*. (Buenos Aires: Editorial Manantial, 2001).

fattigdomen. De bidrar också i bestämmandet över vem som ställs åt sidan, på vilket sätt, var och under hur länge. De påverkar tillgången till skolning eller adekvat arbetsutbildning, bestämmer villkoren för att komma in på arbetsmarknaden eller komma ut från den, sätter normer för avskedanden och pensioneringar, bestämmer över materiell exkludering och geografisk ökning av misär genom administrativa och legala program. Minskningen och desartikuleringen av välfärdstaten är två av de stora orsakerna till den sociala försämringen och den synliga fattigdomen i moderna samhällen.

En *rumslig dynamik*: koncentration och stigmatisering. Den nya marginaliteten visar en tendens att koncentrera och ackumuleras inom områden där ”man inte kan gå”, som är tydligt identifierbara som urbana hålor fyllda av umbäranden och våld och där bara samhällets parias kan leva. Ett territoriellt stigma faller på dessa invånare och förstärker fördomarna mot fattigdomen, mot etniska minoritet och invandrare. En minskning av grannskapets samhörighet som känneteckat gamla arbetarområden medföljer denna territoriella stigmatisering. Kvarteret representerar inte längre skydd mot osäkerhet och tryck från världen utanför. Det blir ett rum av konkurrens och konflikter, ett slagfält fyllt av fara för vardagens överlevnad och tillflykt. Denna försvagning av gemenskapens band inom området söker en tillflykt till en privat konsumtionsfär och skapar avtåndstagandets strategier (”jag är inte en av dem”) som underbygger ännu mer lokala solidariteter i området.⁴⁴

⁴⁴Wacquant 1996, s. 123-130

5.3. Teori och begrepp

Genomgången av marginalitetsperspektiven visar det mångtydiga i begreppets utveckling. Från individnivån och förståelsen av de kulturella dimensioner som konstituerar identiteten till de rumsliga dimensioner den verkar i till strukturnivån som refererar till ekonomiska processer.

På en nivå använder jag mig av marginalitetsperspektivet som en strukturell process som den kapitalistiska ackumulationen producerar och som kan relateras till sociala produktionsförhållanden. Det är en övergripande definition som sätter i centrum det sätt på vilket kapitalismens dynamik skapar en överskottsbefolkning och som enligt Nun och Quijano inte kan likställas med traditionell arbetarklassbildning eller en funktionell industriell reservarmé, då den industriella reservarmén ständigt återhämtas och inte är exkluderad från produktionssystemet för alltid, enligt kapitalackumulationens behov. Det är här Nuns ”marginell massa” kommer till användning, då överskottsbefolkningen problematiseras och antar andra värden, så som afunktionalitet och dysfunktionalitet i förhållande till systemets helhet. Alltså en marginell position som innebär utanförskap från den formella arbetsmarknaden och dess förmåner och som sätter i fokus möjligheten till dessa gruppers inkorporering på arbetsmarknaden och dess villkor. Quijanos ”marginell pol” betecknar en avvikelse från systemet och menar att det uppstår en informell arbetsmarknad och icke-kapitalistiskt produktionssätt, parallellt med det kapitalistiska, vars villkor är underordnade. Det är under denna strukturella ram Wacquants marginalitetslogiker blir fruktbara också för Argentina. Relationen kvalificerad/okvalificerad arbetskraft, försämringen av arbetsvillkoren, försvinnanden av arbetsplatser och tillblivelsen av en överflödig arbetskraft i absoluta termer, som möjliggör andra dåliga arbetsvillkor (tillfälliga, deltid, flexibel- och svartarbete), lågavlönad och lättavskedad. Men också en logik där staten påverkar de former marginaliteten antar. Den urbanistiska och sociala politiken påverkar marginalitetens utveckling och rumsliga dimensioner. Alltså söker jag fastställa denna befolknings position i samhället och på arbetsmarknaden.

Det andra perspektivet jag vill använda mig av är de kulturella identitetsprocesser som pågår inom regioner och nationalitetsgrupper i slumområdet. Denna övergripande expropriation av livsvillkor har konkreta effekter på sluminvånarnas sociala och kulturella identitet, för sättet hur man förhåller sig till staden och till identiteten som sluminvånare, vilken har en negativ laddning genom den stigmatisering som den dominerande ideologi producerar-reproducerar om ”slumområden och sluminvånarna” och som personifieras av stadsbefolkningen. ”En minoritet är med anledning av sin avvikelse stigmatiserad, märkt i förhållande till majoritetsbefolkningen. [...] Genom sin mörkare hudfärg bär han sitt stigma (tecken) som urskiljer honom från den ljushyade och numerärt större befolkningen.”⁴⁵ Det gäller att kartlägga kulturella specifika drag i det sociala rummet där de verkar och interagerar. Wacquants rumsliga dynamik förutsätter flera processer. Koncentration och stigmatisering av sociala och etniska grupper inom vissa områden och vad det innebär för uppfattningar om staden. Föreställningar om slumområdet som identifierbara urbana hålor med våldet som strukturerande av det vardagliga rummet, vars resultat blir minskning av samhörighet, erodering av solidaritet och tillämpning av överlevnadsstrategier där konkurrens och konflikter

⁴⁵ Margareta Popoola, *Det sociala spelet om Romano platso* (Lund: Dissertations in Sociology 22, 1998), s. 16.

skapar en ”klara sig själv-attityd”. Denna typ av sociala relationer skapar specifika identiteter och förhållningssätt mellan individen, grupperna och omgivningen. En av dem är: ”Den etniska identiteten [som] är specifik för varje grupp på ett sådant sätt att de enskilda individernas identitet personifieras genom utseende, kläder, språk, religion eller föreställningar om ett gemensamt kulturellt ursprung som varje grupp har. Slutligen kan den etniska identiteten upplevas som klassbetingad [...]”⁴⁶ Jag kommer inte att fördjupa mig i hur maktprocesserna produceras och verkar inom olika grupper, men varje social relation förutsätter dessa processer. ”En av aspekterna på etniska relationer är förhållandet mellan majoritet och minoritet. Majoritet i sociologisk betydelse är då inte beteckning på den grupp, som numerärt är störst till antalet, utan betecknar den grupp människor, som har en ekonomisk, politisk och kulturell maktposition i förhållande till andra grupper.”⁴⁷

6. Metod

6.1. Kvantitativ metod

Eftersom det i grunden fanns ett intresse att genomföra en statistisk undersökning av slumområdet, där flera parter deltog⁴⁸, så valdes som instrument ett standardiserat frågeformulär, med strukturerade frågor med fasta svarsalternativ och också en del öppna åsiktsfrågor (se bil. 3). Frågor och teman som skulle tas upp i formuläret diskuterades med representativa ledare i området. Det genomfördes en pilotundersökning som testades på ett mindre urval invånare, för att precisera formuleringen av frågorna både vad gäller förståelsen för respondenterna och att svaren var tillförlitliga, alltså undersökningens förmåga att mäta det som vi ansågs skulle mäta.⁴⁹

Eftersom området är komplex och vissa delar farliga, bestod en del av intervjuerna av invånare från området. Utbildningen av intervjuerna ansågs viktigt, både vad gäller viss kännedom om befolkningen och sättet att genomföra frågorna och registrera svaren, vilket för standardiserade datainsamlingar ”[...] innebär t.ex. att alla intervjuare verkligen skall läsa upp frågorna på samma sätt i tonfall, exakt så som de är formulerade, i exakt samma ordning, inte ge förklaringar till någon eller också till alla etc”.⁵⁰

6.2. Population och datainsamling

Populationen består av alla hushållen i slumområdet 21-24 och ur denna drogs ett statistisk representativt urval av 300 hushåll. Eftersom området har en oregelbunden geografi och det inte fanns register över befolkningen, tillämpades en tvåstegsurval. Först genom ett så kallat klusterurval där slumområdets karta grupperades i zoner (eller olika kluster) och därefter valdes 20 zoner genom ett slummässigt urval. Därefter genomfördes 15 systematiska intervjuer på varje zon,

⁴⁶ Popoola, s. 15.

⁴⁷ Popoola, s. 24.

⁴⁸ Forskare från PICASO och invånare från slumområdets organisation med sina respektive intresse vad gäller de valda teman.

⁴⁹ Conny Svenning, *Metodboken, Samhällsvetenskaplig metod och metodutveckling* (Lorentz förlag, 1999), s. 60-62.

⁵⁰ Jan Trost, *Enkätboken* (Lund: Studentlitteratur, 2001), s. 55.

där man proportionellt sökte hälften kvinnor och hälften män och fyra åldersgrupper (16-25, 26-35, 36-45, och 46 och äldre). Man tog också information om hushållets huvudansvarige⁵¹. När det gäller bortfall så var detta nästan obefintligt då respondenternas svar på frågorna var genomgående seriösa. Bara i få fall nekade människor att svara, men zonens omfattning gav möjlighet till att ändå fullgöra de 15 intervjuerna.

Tonvikten är då lagd på insamlandet av data och därefter kvantitativ bearbetning (SPSS) och analys. Dessutom använder jag ett material från en tidigare undersökning⁵², där jag också deltog, som gjordes i september 2000, där 600 hushåll intervjuades. Jämförelsedata för staden är hämtade från den argentinska statistiska centralbyrån (INDEC)⁵³.

När det gäller svårigheter, kan nämnas att vissa av de ämnen jag var intresserad av kunde vara känsliga eller tolkas som provocativa, i.o.m. konfliktivitet i området. Därför fördes en livlig diskussion över hur man skulle gå tillväga, t.ex. att grannskapsorganisationen som var en av parterna inte skulle framstå som ett hinder för respondenterna. Därför beslöt vi att frågeformuläret skulle ha Buenos Aires universitetets logotyp, och att i presentationen klargöra att framställningen av informationen garanterade deras anonymitet. Ett annat beslut som vi tog var att inte skicka eller förbereda invånarna inför genomförandet av intervjuerna, eftersom det kunde föranleda att de motstridiga grupperingarna iscensatte aktioner mot arbetet. Detta visade sig vara ett bra beslut och respondenterna tog väl emot intervjuerna.

7. Sociodemografisk karta⁵⁴

7.1. Bostads och familjesammansättning

I ett område på 37 hektar bor det 16.072 personer⁵⁵. Eftersom medelvärdet är 5 personer per bostad, finns det uppskattningsvis 3.200 bostäder. I två av 10 bostäder finns det mer än ett hushåll. Medelvärdet för personer per hushåll är 4,4 och medelvärdet för antalet personer per rum är 2,4. 40,3% av befolkningen lever i trångboddhet⁵⁶. Ser man till bostädernas utseende handlar det om ett konsoliderat slumområde, där nästan hela befolkningen bor i bostäder av *fast material* - tegelstenar (97%), 98% av golven är av cement eller klinkers, och det finns i de flesta bostäder tillgång till vatten inomhus (96%). Det finns också kloaksystem (76%), fast det är väldigt dåligt, på grund av att det till stora delar har byggts av invånarna själva och med dåligt material. 40% av hushållen anger att de har tillgång till telefon.

⁵¹ Den argentinska statliga centralbyrån (INDEC) använder en kategori som heter ”jefe de hogar” och som motsvarar den som står för den huvudsakliga ekonomiska försörjningen av familjen eller subjektivt anser sig vara det.

⁵² Genomförd av PICASO-forskningsprogrammet. *Relevamiento Socioocupacional* (Buenos Aires Universitet, 2000).

⁵³ Instituto Nacional de Estadísticas y Censos (www.indec.ar).

⁵⁴ Data för kap. 7.1. och 7.2. är hämtade från PICASOs undersökning år 2000, där jag också deltog.

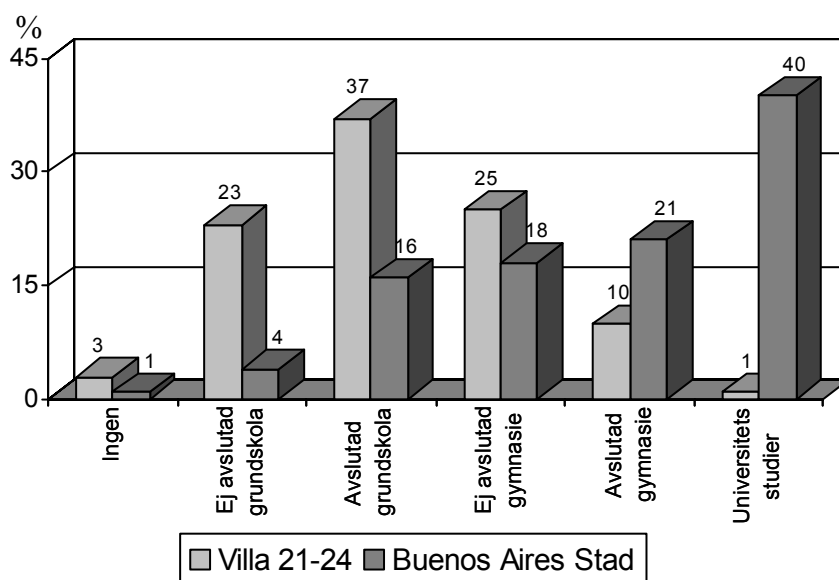
⁵⁵ Preliminära data av direktören för Buenos Aires Stad Statistiska byrå Martin Moreno (dagstidningen Clarin:30 januari 2002), s. 24-25. Det är att anmärka att slumområdets organisationer har kritiserat genomföranden av folkräkningarna i dessa områden och hävdade att det i slumområdet Villa 21-24 bor mellan 20000 och 25.000 personer.

⁵⁶ Trångboddhet anses vara när det är mer än två personer per rum. Enligt normen INDEC använder sig av.

Av alla hushållen har 27% en kvinna som huvudansvarig (en mindre proportion än stadens 33% i sin helhet). I ca. två tredjedelar av hushållen med kvinnlig huvudansvarig finns ingen make. I den resterande tredjedelen finns mannen, fast kvinnan är hushållets huvudansvarige. I hela befolkningen finns det lika många kvinnor som män. Slumområdets befolkning skiljer sig också från staden, när det gäller åldernstrukturen. Det handlar om en ung befolkning, medan staden har en åldersstruktur som är betydligt äldre. Medelvärdet för invånarnas ålder i området är 23 år, medan den är 33 år för resten av Buenos Aires Staden. I enlighet med detta är 12,7% av områdets invånare yngre än 5 år, medan värdet i staden är 6,3%.

7.2 Utbildning och sysselsättning

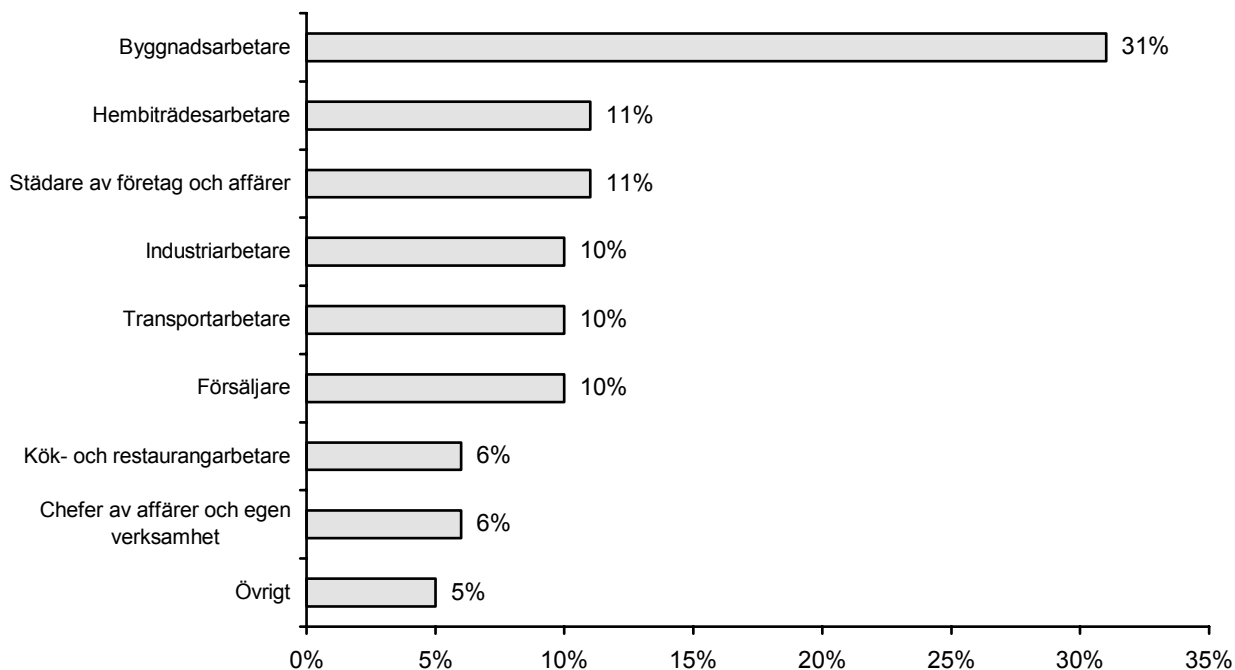
De formella utbildningsnivåerna i slumområdet är mycket lägre än i staden. Medan 61% av stadens befolkning avslutade gymnasiet, uppnådde bara 12% av befolkningen i slumområdet samma nivå. Den största utbildade gruppen i området har som högsta uppnådda skolnivå avslutad grundskola (37%). Inom staden har den största utbildade gruppen uppnått högre studier (40%). Slutligen bör man påpeka att fast utbildningsnivån är låg, går de flesta av barnen i området i skolan (98%).

Figur 7.2.1. Högsta uppnådda utbildningsnivå för de som är 15 år och äldre (%)

Källor: För Villa 21-24, PICASO, 2000. För Buenos Aires Stad, EPH-INDEC.

Arbetslösheten i området är tre gånger större än den som registrerats för staden och ligger på 32%. Och ser man till hushållens huvudansvariga är arbetslösheten 18%. Av de som arbetar finns det 52% utan några sociala förmåner. Dessa kvantitativa data blir högre när man tittar närmare på sysselsättningen; det är inte bara att de har mindre tillgång till arbetsmarknanden, utan när de arbetar blir det inom sysselsättningar av mindre varaktighet, otrygghet och med låg kvalifikationsnivå. De arbeten som invånarna utför kännetecknas av låga kvalifikationsnivåer, ofta svartarbete, instabila, tillfälliga och utan några sociala förmåner. Främst arbetar de inom byggnadsbranschen med 31%, vilket följs av 22% som hembiträde och städarbete.

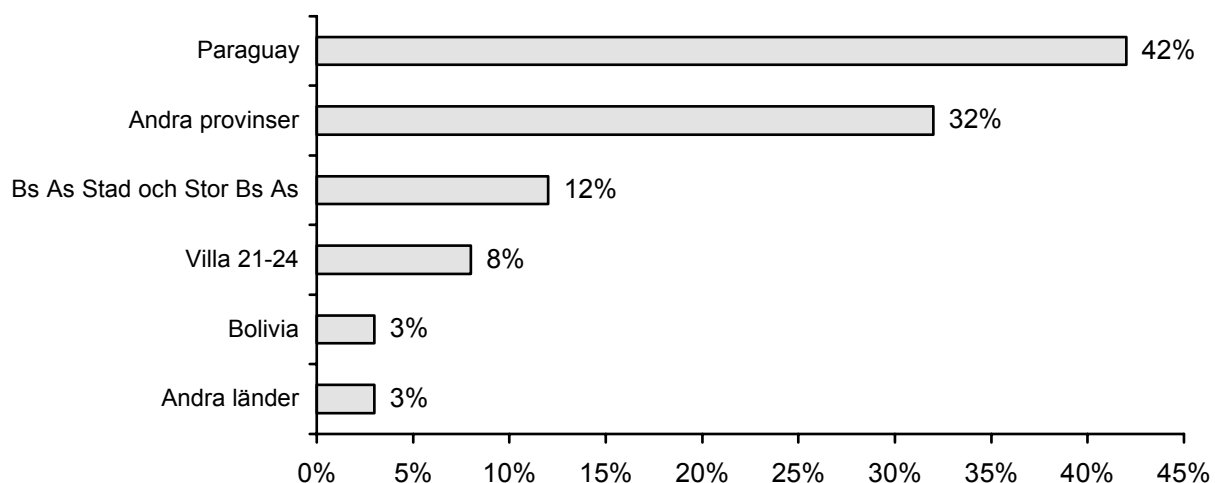

Figur 7.2.2. Huvudsakliga sysselsättningar för arbetarna i Villa 21-24 (%)

Källa: PICASO, 2000.

7.3. Migrationsprocessen och bosättningen i slumområdet

Området kännetecknas av att ha en befolkning vars ursprung är från andra provinser än Buenos Aires samt andra sydamerikanska länder. Hela 80% av hushållens huvudansvariga är inte födda i Buenos Aires. Av resterande 20% föddes bara en minoritet i Villa 21-24 (8% av sluminvånarna är födda i slumområdet och 12% i huvudstaden, någon annanstans än i själva området). Av områdets hela befolkningen kommer 48% från utlandet och 32% från de argentinska provinserna, varav hela 26% främst från Nordväst och Nordöst (främst från städerna Misiones, Corrientes, Jujuy och Santiago del Estero). Den först inflyttade minoriteten är paraguayanerna, som representerar 42% av befolkningen. De andra invandrargrupperna kommer från Bolivia (3%) och i samma omfattning från Uruguay, Chile, Perú och Brasilien.

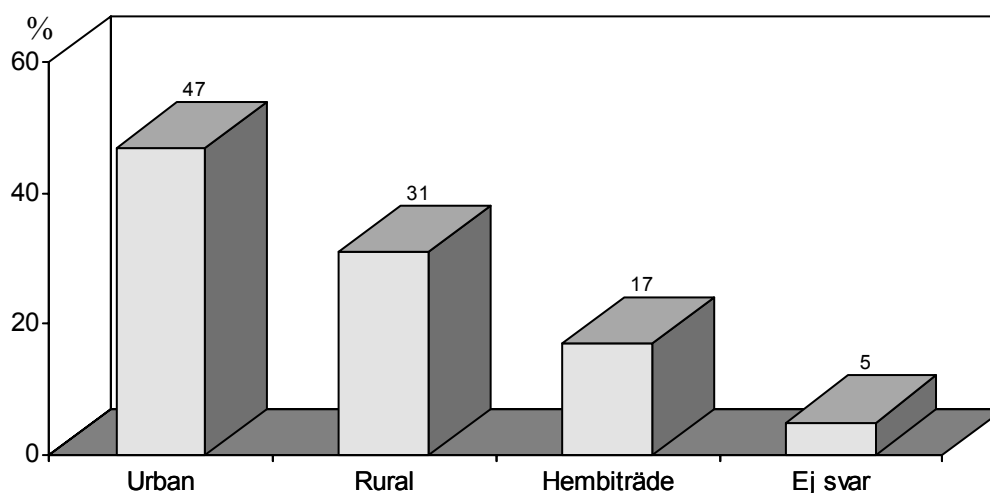
Figur 7.3.1. Invånarnas ursprung i Villa 21-24 (%)

Ser man till födelseplatsen för de intervjuades fäder förstärks och synliggörs ännu tydligare det utländska och provinsiella påbrået. Grannländerna står för 57% (Paraguay, Bolivia, Chile, Uruguay, Brasilien och Peru inberäknad) av vilka hela 51% kommer från Paraguay och provinserna står för 36%.

De människor som bosatt sig i slumområden i utkanterna av Buenos Aires Stad har till största delen sina geografiska, sociala och kulturella ursprung på landsbygden, i byar eller i små samhällen. I Villa 21-24 har 59% denna ursprung. En klarare bild av landsbygdsursprunget till urbaniserade områden, börjar redan synas om man jämför fädernas födelseplats: landsbygd 44%, byar/små samhällen 23%, dvs. 67% har sitt ursprung i ickestadsmiljö. Bara 23% av invånarnas fäder föddes i en stad.

Migrationen har genomförts tillsammans med mer än en person, då 73% har följts av en familjemedlem (30% farföräldrar, 13% make/maka, 4% barn, 20% andra anhöriga). Bara 28% av invånarna flyttade helt och var unga då de lämnade hemorten, med en medianålder på 26 år.

Huvudorsaken för att lämna hemorten anges vara bristen på arbete, vilket motsvaras av hela 75%. I mindre utsträckning anges att orsaken var återforening med familjen (7%). På hemorten arbetade 31% med landsbygdssysselsättningar (av fäderna arbetade hela 54% på landsbygden), medan 46,6% hade en urban sysselsättning⁵⁷, som inte har anknytning till lantarbete. Dessutom finns 17% vars sysselsättning utgjordes av hembiträdearbeten.

Figur 7.3.2. Sysselsättning på hemorten (%)

Till stora delar behåller man kontakten med hemorten, då 64% har gjort så. Av de som rest dit någon gång, har 77% besökt släktingar. Bara 34% har inte behållit någon kontakt eller rest till släktingar på hemorten. Från hemorten till slumområdet sker en större migrationsprocess i två steg. Man anlände inte direkt från landsbygden till slumområdet, vilket visar att deras flyttningsmönster haft andra mål än bosättningen i slumområdet, alltså att migrationen till staden

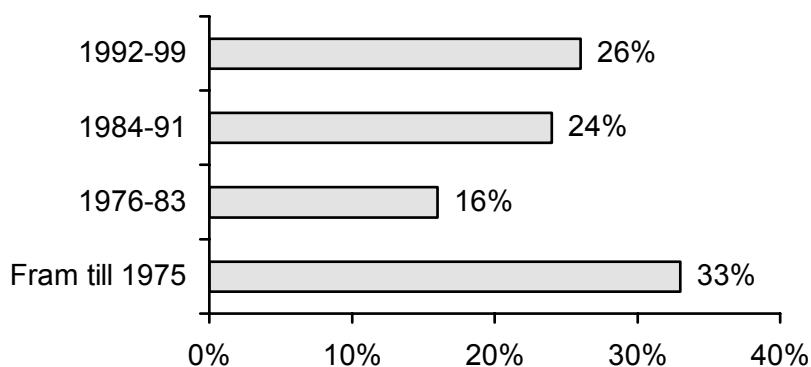
⁵⁷ De sysselsättningar som hör hit är affärsbiträde, målare, hantverkare, smed, hemmafru, student, etc. (flera av de skulle kunna ha en landsbygdskaraktär).

hade som mål att bosätta sig någon annanstans än slumområdet. Hela 64,9% anger att de bosatte sig först i Buenos Aires Stad (32% i huvudstaden, 33% i Stor Buenos Aires). En betydande del (26%) flyttade dock direkt från hemorten till slumområdet.

Tabell 7.3.1. Bosättning innan de bosatte sig i slumområdet (%)

Bosättningskeendet från hemorten innan man kom till slumområdet				
Buenos Aires Stad	Stor Buenos Aires	Slumområdet	Annan Stad	Vet ej
32%	33%	26%	5%	4%

Tidsmässigt kom dessa migranter till Buenos Aires vid olika perioder. Fram till 1975 anlände 33%. 1984-91 anlände 24% och 1992-99 anlände 25%. Det är bara mellan åren 76-83 som denna tendens skiljer sig markant från de andra perioderna med 16% (åren under diktaturen och tvångsflyttningen)⁵⁸

Figur 7.3.3. Tidsperioder då migranterna anlände till Buenos Aires Stad och Stor Buenos Aires (%)

Innan de kom till slummen bodde hela 68% i hus eller lägenhet (29% eget hus eller lägenhet, 17% hyrt hus eller lägenhet och 21% i hos vänner). 18% bodde i ett annat slumområde eller pensionat.

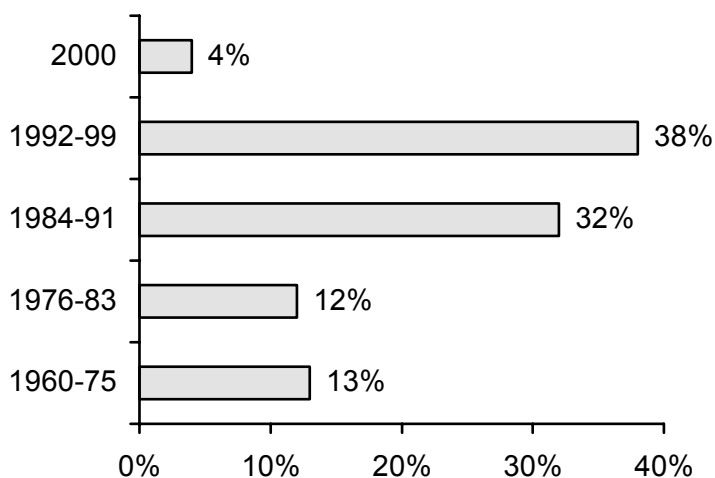
Tabell 7.3.2. Typ av bostad före de bosatte sig i Villa 21-24 (%)

Typ av bostad innan de bosatte sig i Villa 21-24	
Bodde i hus/lägenhet	Bodde i Slumområde/pensionat
68%	18%

Ser man till bosättningen i slumområdet, ockuperade eller bosatte sig 32% i området mellan 1984-1991 och 38,3% mellan 1992 och 1999,. Liksom för inflyttningen till Buenos Aires Stad och Stor Buenos Aires varierar siffrorna mellan 1976 och 1983 och visar en betydligt lägre andel på 12%. Vid den här tiden befann sig landet i politisk oro och styrdes av en militär diktatur, som bland annat på laglig väg försökte avlägsna slumområdena och sända tillbaka bosättarna till sina länder och inhemska provinser. 1983 valdes den första civila regeringen och lagen ändrades, vilket banade väg

⁵⁸ Med resultatet av 200.000 bortdrivna människor och hela slumområden avlägsnade.

för en permanent bosättning för människorna i slumområden⁵⁹. Redan i början av 80-talet registreras en betydelsefull återmigration till dessa slumområden.

Figur 7.3.4. Tidpunkt för bosättning i Villa 21-24 (%)

Orsaken som anges för flyttningen till slumområdet är i första hand av ekonomisk karaktär, hela 51% anger svårigheter med att klara av stadens prisnivåer. Men det finns också de som angett familjeåterförening som orsak till flyttningen (29%). Valet av bosättning visar att de främsta orsakerna är av ekonomisk karaktär och familjeåterförening. En majoritet anger att de skulle vilja flytta från slumområdet, hela 91%. Den huvudsakliga orsaken till denna önskan är att 50% pekar på osäkerheten i området. Detta är högre än orsaker som diskriminering i arbetslivet eller att ha en bostad. Bara 6% uttrycker en vilja att stanna kvar i området. De som uttrycker en vilja att flytta från slumområdet och bosätta sig någon annanstans anger hela 57% i första hand som mål för flyttning till Buenos Aires Stad eller Stor Buenos Aires. Med tanke på att 48% är från grannländerna (främst paraguayaner) så är det bara 5% som kan tänka sig att återvända. Av de vars ursprung är provinserna (36%), är det bara 16% som anger skulle vilja återvända.

Tabell 7.3.3. Orsaken till flyttningen till slumområdet (%)

Orsaken till flyttningen till slumområdet			
Ekonomisk/arbete	Familjeåterförening	Vräkta	Ej svar
65%	29%	3%	3%

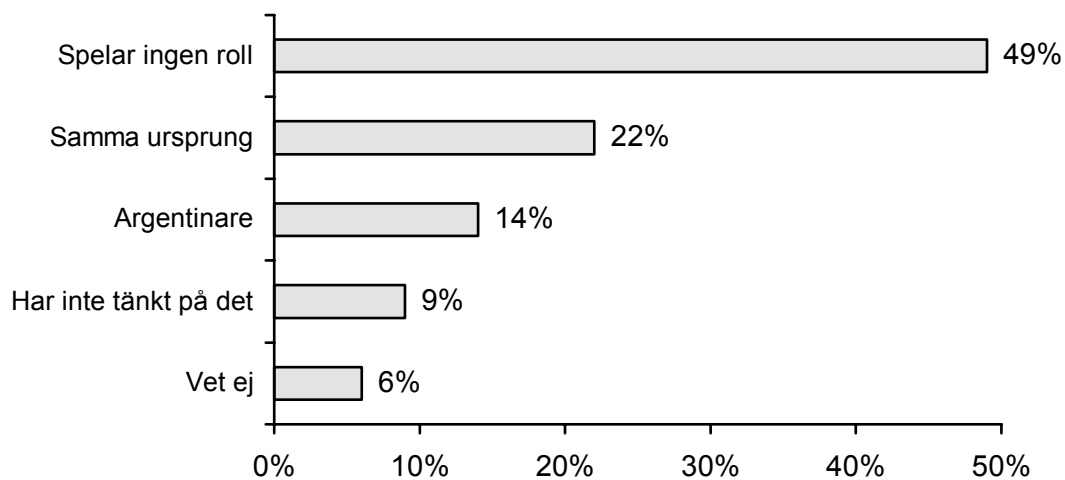
8. Sociokulturell karta

8.1. Etnicitet, identitet och uppfattningar om varandra

Förutom olika ursprung som kännetecknar området, finns också skillnader i kulturell och etnisk tillhörighet. Den etniskt språkliga sammansättningen i området visar en kulturellt mångfald som uttrycks i att 53% talar ett indianskt språk, varav 49% pratar guarani och en mindre andel, 4%,

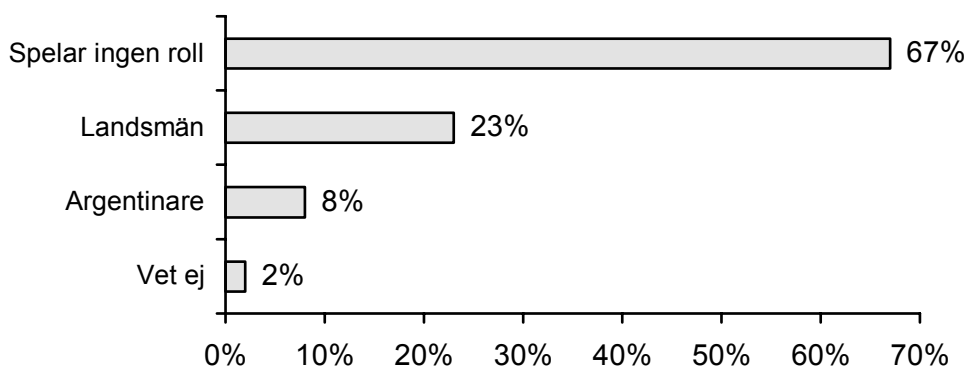
⁵⁹ Fast områdenas organisationer hävdar att det i praktiken har väldigt litet gjorts.

pratar quechua⁶⁰. Denna etnisk-kulturella och internationella mångfald uttrycks inbördes i hur grupperna uppfattar och förhåller sig till varandra. En indirekt indikator som ger en bild av detta är i vilken omfattning man är öppen för giftermål och mer direkt vad man har för åsikter om andra nationaliteter i området. Hela 50% skulle godkänna giftermål mellan deras döttrar och män från andra nationalitetsgrupper. Ändå uttrycker en betydande del att de helst skulle vilja att deras barn gifte sig med landsmän (22%) och en mindre del föredrar giftermål med argentinare (14%). Detta pekar på några olikheter och latent spänningar mellan grupperna. För argentinarna, för vilka nationaliteten på dotterns man är relevant, föredrar nästan alla giftermål med argentinare. Av invandrarna som anser nationaliteten relevant, föredras starkt en argentinare före en landsman.

Figur 8.1.1. Åsikt om giftermål mellan döttrar och män från andra nationaliteter (%)

Ser man till möjligheten till samlevnad i ett grannskap mellan olika nationaliteter skiljer sig proportionerna. Hela 67% anger att det inte spelar någon roll om deras grannar har olika geografiska ursprung, men 23% vill helst ha landsmän som grannar, vilket kan vara en förklaring till segregationen med avseende på ursprung i området, inte bara för grannländer, utan också för landets provinser.

Figur 8.1.2. Nationaliteter som föredras att ha som grannar (%)

⁶⁰ Av mina samtal med befolkningen, framkom att vissa har svårigheter med spanskan, och andra talar en blandning av spanska och guaraní eller spanska och quechua.

Invånarnas syn på argentinarna visar att hela 86% har en positiv inställning, både bland argentinare och invandrare. Om paraguayanerna säger sig 65% har en positiv inställning, främst bland landsmän (området har en majoritet av paraguayaner), medan 23% anger en tveksamhet i värderingen. Bolivianerna har en ganska hög positiv värdering med 56%. Peruanerna och chilenerna är de som har de sämsta värderingarna, med respektive 20% och 15% och har en hög proportion av icke svar⁶¹. Kritiken mot dessa grupper grundar sig på att de ”alla är tjuvar” och ”rånar mer än arbetar”. Å andra sidan får alla nationella grupper kritik: att paraguayanerna tror sig äga området och är bråkstakar, argentinarna är luriga och diskriminerar. En del av konfrontationerna tolkas av invånarna i termer av nationella identiteter.

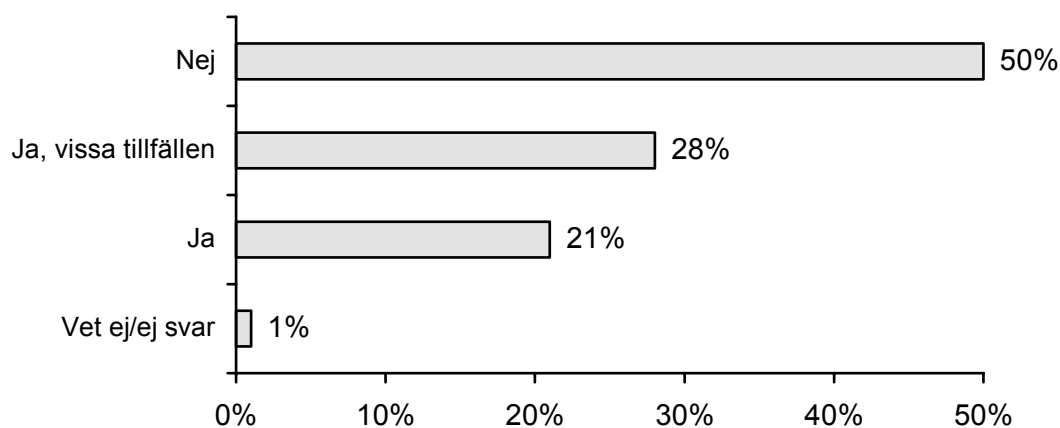
Tabell 8.1.1. Värderingar av andra nationaliteter (%)

	Positiv	Varken bra eller dåligt	Negativ	Ej svar/ vet ej	Total %
Om Argentinare	86%	12%	1%	1%	100%
Om Bolivianer	56%	17%	7%	20%	100%
Om Paraguayaner	65%	23%	8%	4%	100%
Om Chilener	29%	23%	15%	33%	100%
Om Koreaner	23%	11%	10%	56%	100%
Om Peruaner	30%	23%	20%	27%	100%

8.2. Diskrimineringens tid och rum

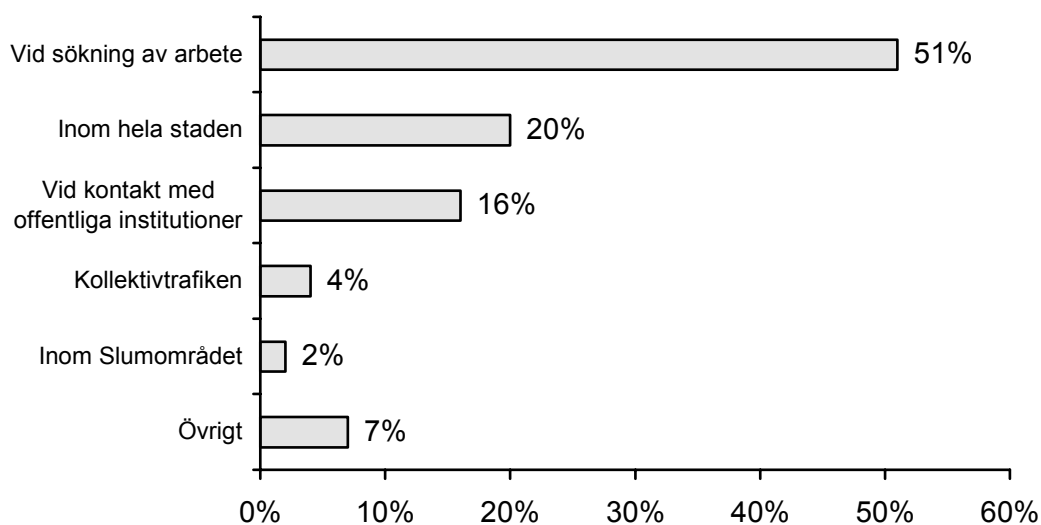
Föreställningen som denna multikulturella befolkning har gentemot Buenos Airesborna uttrycks med tydliga drag, där den andres förhållningar och attityder präglar samlevnanden. Diskriminering kan definieras som andras markering av skillnader och avstånd, en icke gemensam tillhörighet. Denna kan vara av positiv eller negativ karaktär. Den dimension jag utforskat rymmer den negativa diskrimineringen, som kännetecknas av hur sluminvånarna upplever försök att delta i staden, relationerna i arbetslivet, skolsystemet och allmänt sett närvaron på offentliga platser. Slutligen, anser 79% att de tror att de blir diskriminerade bara för att de bor i slumområdet och hela 49% anger att de har blivit det. Detta markerar tydligt relationen med staden, dess sociala institutioner, arbetsmarknad och invånare. Det är också ett tecken på den ovilja som finns för att förändra och integrera dessa områden och människor och inlemma dem som en del i nutida Argentinas befolkning. Diskriminering är en dimension som verkar genomsyra föreställningar som invånarna har när det gäller synen på hur andra bedömer dem. Diskriminering korsar alla sfärer av deras relationer i det sociala livet utanför slumområdet. Hela 50% har känt sig diskriminerade någon gång, vilket är ett tecken på stadens förhållningsätt gentemot sluminvånarna.

⁶¹ Vilka kan ha negativa värderingar som inte vågats säga öppet. Det har under åren pågått flera konfrontationer mellan gäng med olika nationella tillhörigheter med resultat av flera döda i regelrätta strider och avrättningar. Det bör uppmärksammas att folk skiljer eller nämner två kategorier: tjuvar med koder som ”arbetar” i de rikas områden, som är riktiga ”gentlemen” och till och med beskyddar området och småtjuvarna, som är nerdrogade, våldtar, och ”i vilket fall som helst” dödar (Egna samtal med grannar).

Figur 8.2.1. Känt diskriminering någon gång (%)

Diskrimineringen upplevs som generell, men värst känns den inom arbetslivet, då man söker arbete, speciellt man då angett adress i slumområdet⁶². 51% säger sig ha diskriminerats när de sökt arbete, 20% inom hela staden och hela 16% vid kontakter med offentliga institutioner: sociala tjänster, bankerna, kollektivtrafiken eller polisiära institutioner. Av samtal framkommer det att diskriminering materialiserats då man fått arbete, men sedan de lämnat adress till slumområdet har de fått sparken meddetsamma.

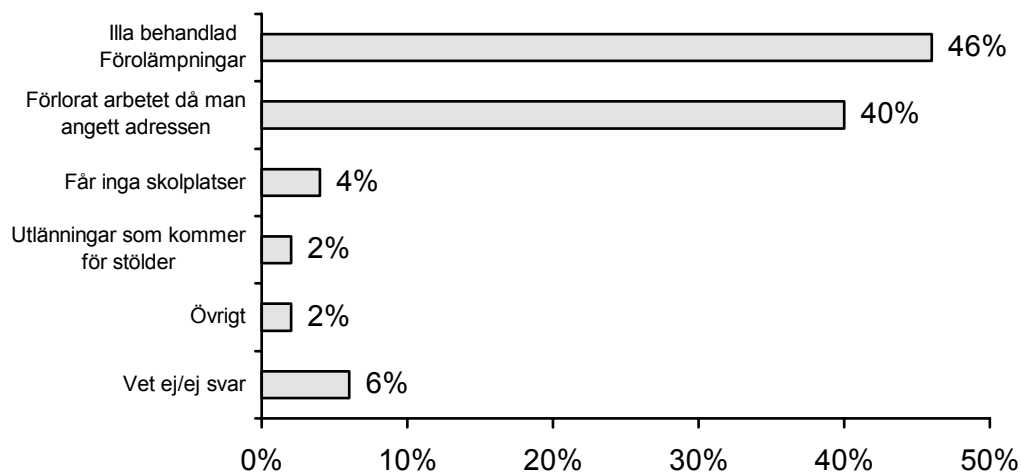
Figur 8.2.2. Var upplevs diskriminering (%)

En annan klar och synlig diskriminering är av utseendemässig karaktär, indianska drag eller den dialektala spanskan.⁶³ När man går vidare och frågar om på vilka sätt detta uppstår säger hela 46% att man blivit illa behandlad och förolämpad. 40% har förlorat arbetet för att man angett adressen i slumområdet. Den offentliga skolan, som är en plats för social utjämning har en framträdande roll som diskriminerande, bland annat genom läraren, rektorn, skolkamraterna och skolkamraternas

⁶² En del med kontakter utanför brukar låna adresser av människor som bor i ”acceptabla” områden.

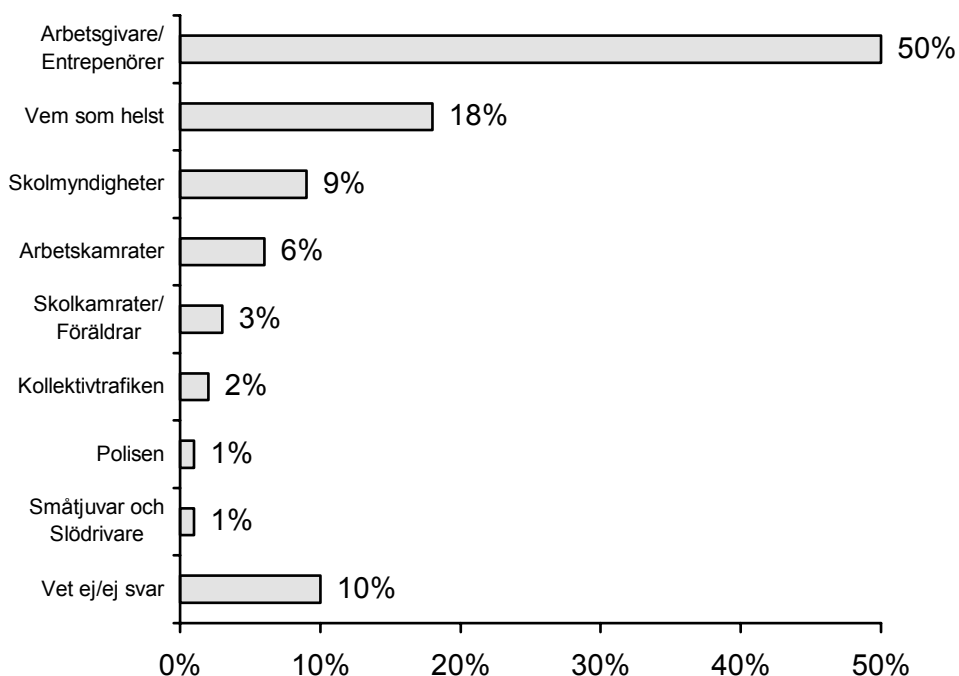
⁶³ Denna etniska diskriminering har fått stöd från den fackliga landsorganisationen CGT, där byggnadsfacket har affischerat över hela huvudstaden i nationalistiska termer såsom ”låt oss försvara den argentinska arbetskraften”.

föräldrar. På grund av social och territoriell tillhörighet får 4% inga skolplatser⁶⁴ och 2% refererar till att som invandrare kommer man att genomföra stölder. En mycket mindre proportion nämner att man inte får ta lån, har fått stiga av taxi då man angett adress i slumområdet och att man blivit stoppad av polisen.

Figur 8.2.3. På vilket sätt uttrycktes diskriminering (%)

Diskrimineringen genomförs till 50% av arbetsgivare och entreprenörer, 18% av vanligt folk, 9% av skolmyndigheter, 6% av arbetskamrater, 4% av skolkamrater och föräldrar, 1% inom den offentliga transporten och i mycket mindre omfattning av polisen och småtjuvar med 1% var.

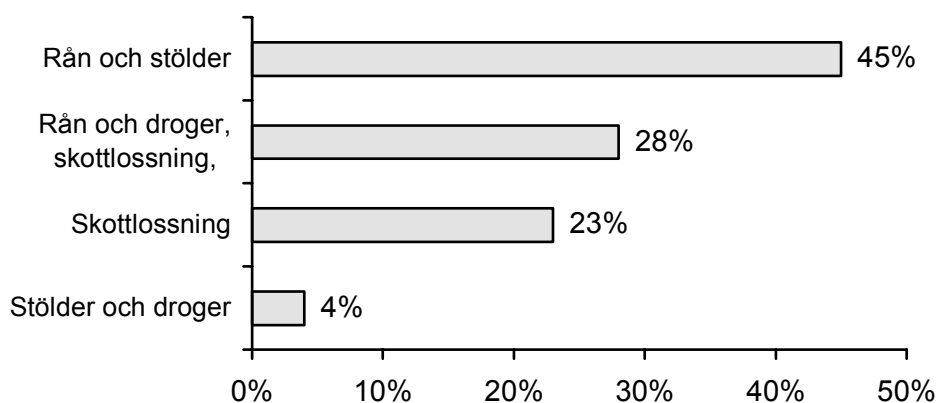
Figur 8.2.4. Vem diskriminerar (%)

⁶⁴ Skolplatser har alltid varit ett problem. Ständiga besök av myndigheter för att kunna få skolplatser i närheten. Många av barnen får gå på långtväga skolor, vilket kostar pengar (bussarna) och tröttar ut barnen och föräldrarna.

8.3. Trygghet, våld och boende

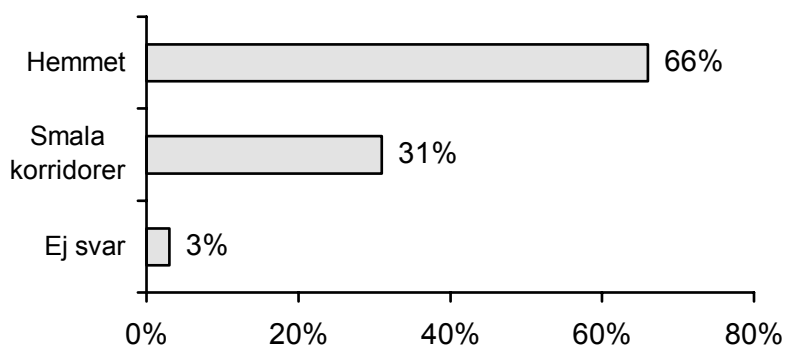
Beslutet att flytta från eller stanna i slumområdet, har att göra med flera förhållanden. Tillgång till olika offentliga tjänster/service som vatten, elektricitet, skolor, vård, etc. Men också hur det sociala livet utspelar sig i området. Våldet inom områdets murar är avgörande när det gäller människornas förhållningsätt och förstärks av stigmatiseringen av slumområdet och dess invånare, som delar av stadsborna och övergripande institutioner speglar, exempelvis genom att hävda att de inte betalar skatt, att de är brottslingar eller att området är tillhåll, att de är smutsiga. Våldets centralitet genomsyrar struktureringen av vardagslivet.

Av de problem som anses viktiga för området påpekas rånen och stölderna som det största problemet, vilket motsvaras av 45%. Denna siffra stiger när den associeras med andra problem som droger, skottlossning och fysisk aggression. Hela 28% noterar samband mellan rån/stölder och annan problematik, medan 4% relaterar det med droger och 23% med skottlossning.

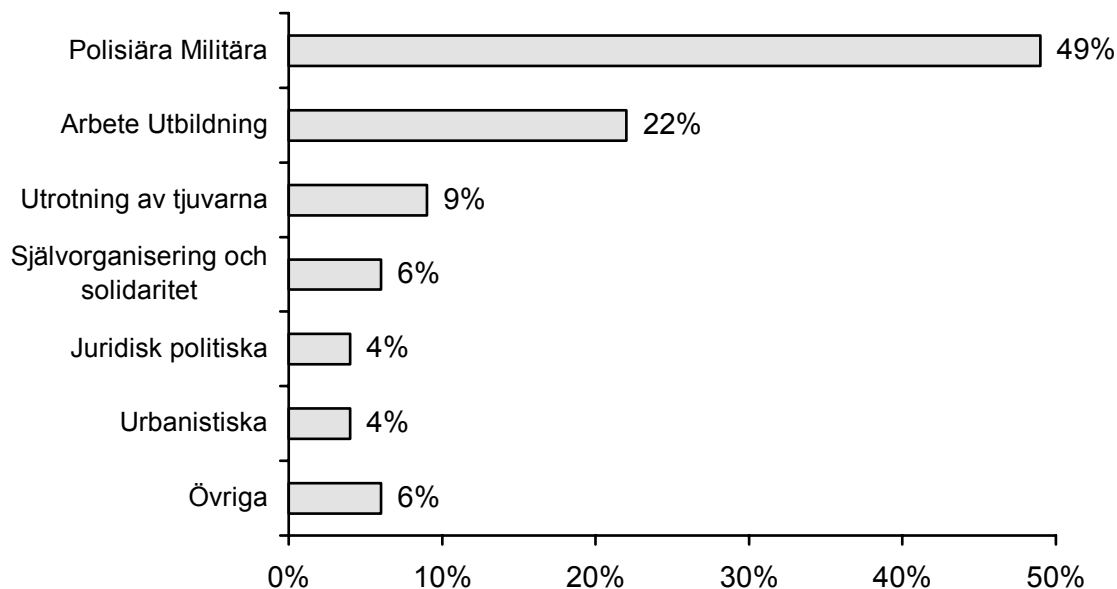
Figur 8.3.1. Huvudsakliga säkerhetsproblem i Villa 21-24 (%)

Ett indikator på hur det sociala livet har strukturerats och inverkar på invånarnas välfinnande i området är i fall då de själva blivit offer för stölder och rån. Hela 26% har blivit rånade under året och av dem säger 96% att det hände inom slumområdet, medan de övriga, 4%, blev rånade utanför området. Allt kan tas och allt kan säljas eller bytas. Bostaden är den främsta platsen där stölderna ägt rum med hela 66% och följs av de smala korridorerna som korsar området eller gatorna med 31%. Förutom det fysiska rummet är tidpunkten också avgörande, 69% genomfördes under kvällen och 15% under gryningen. Av dessa genomfördes 68% med vapen i hand.

Figur 8.3.2. Platsen för stölderna (%)

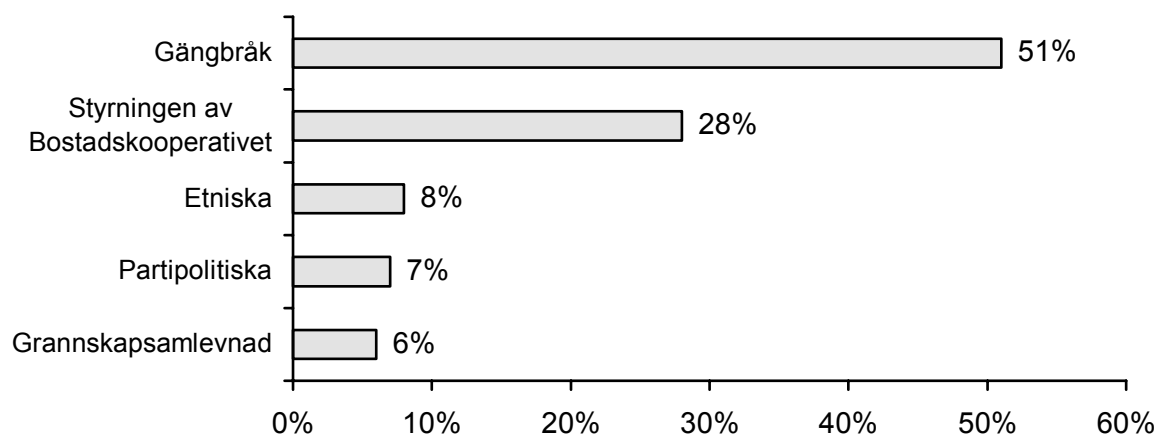
Som insamlade data pekar på så utgör våldet en strukturell dimension i invånarnas organisering av sitt liv. För dem är den bästa strategin för att förändra situationen och förbättra levnadskvaliteten, den polisiära-militära med hela 49%. En betydande andel, 22% ser som lösning en strategi som riktar sig till skapandet av sysselsättning och studier. Bara 6% pekar på självorganisering och solidaritet som det bästa medel, medan en betydande 9% vill utrota tjuvarna.

Figur 8.3.3. Åsikt om strategier för att lösa säkerheten i området (%)

8.4. Delaktighet i organisationslivet

Såsom i resten av samhället, och på sitt säregna sätt, finns det flera konflikter: politiska (som bottnar i styrningen av bostadskooperativet⁶⁵), etniska konflikter, gängbråk, etc. Invånarna uttrycker att av de konflikter som existerar hör hela 51% till bråk/dispyter mellan ungdomsgång och 28% att konflikterna har att göra med styrningen av bostadskooperativet. I mindre proportioner hänvisas till etniska konflikter (8%) eller till partipolitiska konflikter (7%).

Figur 8.4.1. Uppfattning om de existerande konflikter

⁶⁵ En institution med maktställning, lagligt erkänd av kommunen och staten. Medlemmarna betalar för jorden eller bostaden och det drivs olika sorters hjälp, så som matfördelning, sommarkolonier, sport, kurser, etc.

En viktig komponent för människors integration och välfinnande i en stad har att göra med i vilken mån man deltar i det organiserade livet. Ser man till kulturella organisationer, kökssammanslutningar, kvartersorganisationer, politiska partier, fackföreningar är deltagandet väldigt lågt, där en majoritet står utanför. Det är bara kyrkan som drar till sig ett högt deltagande med hela 54%. Av dem besöker 46% kyrkan ofta. I de gemensamma köken deltar 12% i dess aktiviteter. Nästan 100% deltar eller engagerar sig inte i politiska partier och fackföreningar. Att det politiska engagemanget är lågt syns vid val. Hela 61% röstade inte i valet till riksdagen under oktober 2002. Av de 38% som ändå gjorde det, röstade hela 19% blankt. Mer än 20% röstade på det peronistiska partiet och 4% på vänsterpartier.

9. Analys och sammanfattande diskussion

Jag har undersökt hur den allt bredare fattigdomen och marginaliseringen av sociala grupper i slumområden, produceras och reproduceras och vad det är för identitet som skapas inom dessa sociala territorialiteter, hur sluminvånarna förhåller sig till förändringarna på arbetsmarknaden, hur den sociala strukturen ser ut, hur den sociokulturella identiteten produceras och reproduceras, hur de sociala relationerna artikuleras och samspelar med varandra och hur den sociala strukturen tolkas av själva sluminvånarna. Jag har valt att undersöka ett slumområde, Villa 21-24, ett av de största i Buenos Aires Stad, som till dess olika sociala och ekonomiska problematik är likartad andra slumområden i staden. Jag kommer nu att försöka besvara, analysera och diskutera frågeställningarna.

- Vad finns det för social, kulturell/etnisk och geografisk heterogenitet i området?

Villa 21-24 är ett socialt differensierat rum innanför huvudstaden, inte bara på grund av boendevillkoren (med en stor del av invånarna som lever trångbodda), eller urban infrastruktur (oregelbundna korridorer och bostäder av blandade material och tegelstenar, samt tillgång till vatten och en majoritet med kloaksystem, om än dålig fungerande) utan även för att områdets sociala identiteter skiljer sig från stadens. Den kapitalistiska expansionen i Latinamerika, upplösningen av hushåll- och landsbygdsdekonomier och därmed förändringar av arbetsvillkoren, har historisk fört och tvingat miljoner människor till städerna. Hela 75% har angett att de lämnade hemorten på grund av brist på arbete. Och man ser att redan i hemorten har förändringar skett i arbetsförhållandena, om man jämför med deras fäder, som till 54% var landsbygdsarbetare. I Argentina sker en viss lätt industrialisering i början av 20-talet som fortsätts under 30-talet, men det är först i mitten av 40-talet som den får en massiv karaktär och behovet av arbetskraft blir allt större⁶⁶. I Villa 21-24, börjar de första invånarna komma under 50-talet, från de norra provinserna och från Paraguay⁶⁷. Paraguayanernas dominans och maktställning⁶⁸ har präglat området, både kulturellt och språkmässigt och många av invånarna pratar förutom spanskan quechua och guaraní. De andra invånare kommer från grannländerna (Bolivia, Chile, Uruguay och Brasil), Peru och de norra argentinska provinserna, som till utseende är mer lik varandra än med Buenos Aires Stads invånare (med större europeiska drag). Dessa olikheter som jag kommer att visa framöver är bestämmande

⁶⁶ Donghi Halperin, *Latinamerikas historia*. (Stockholm: Rabén & Sjögren, 1972).

⁶⁷ En militärkupp 1947 tvingade tusentals människor i exil.

⁶⁸ Bostadskooperativet har en markerad paraguayansk sammansättning.

för invånarnas föreställningar om de andra och sig själva: ”Människornas upplevelse av sin egen befolkningsmässiga gruppstillhörighet utgår från de utseendemässiga attribut som följer de enskilda individerna, men tillhörigheten utgår också från den mentala upplevelsen av gemensamma värderingar, attityder i vardagslivets skeenden och de grupporienterade vanor som kan presenteras i form av seder, bruk eller traditioner.”⁶⁹

Det är en ung och arbetsför befolkning med låg utbildningsnivå och barns skolsituation som tenderar att reproducera dessa villkor, genom sättet på vilket de bemöts i skolor. Diskrimineringen av dessa segregerade sociala grupper förstärks genom segregationen i skolan. Tendensen för en geografisk koncentration av dessa etniska, sociala och nationella grupper är märkbart och de sociokulturella skillnader gentemot staden (förstärks av dess etniska symbolik och myter) visar hur förutsättningar skapas för stigmatiseringens sociala praktiker, ”marginality tends to concentrate in well-identified, bounded and increasingly isolated territories viewed by both outsiders and insiders as social purgatories, urban hellholes where only the refuse of society would accept to dwell”⁷⁰. Deras landsbygdsursprung (liksom deras fäder), visar också att de inte har genomgått en traditionellt arbetarklassformation, vilket blir en dimension att ta hänsyn till i frågeställningen om deras marginalitet i relation till systemet. Ett svar på detta ger oss vilka sysselsättningar de har (det hade varit intressant att känna till de arbeten de haft tidigare, speciellt under den period industrin växte och proletariseringprocessen pågick. Av mina egna samtal med de äldre invånare, har många av de arbetat tidigare i industrier, och fram till 70-talet var denna södra del av Buenos Aires Stad en stor industriområde. Avindustrialiseringen fr.o.m. 70-talet kan vara en faktor som pekar på en ofullbordad arbetaridentitet i den traditionella meningen, för denna befolkning.

- Vilken plats har denna befolkning i produktionen och ekonomin?

- Vad innebär marginaliseringen? Vad har den för funktion? Faller den utanför eller innanför systemet?

Arbetslösheten är hög och de som arbetar gör det huvudsakligen inom byggnadsbranschen eller som hembiträde⁷¹ och städare. Det handlar om ett antal sysselsättningar och aktiviteter av informell karaktär som struktureras som kortvariga, instabila och bristfälliga sociala relationer med låga inkomster. En informellitet som uttrycks i en specifik delaktighet i det socioekonomiska systemet, men där man saknar en ”såväl formell position som ett reellt fotfäste i den urbana industriproduktionsprocessen men inte heller någon annanstans finner en stabil ställning och att det förvärvsarbete man utför i huvudsak sker inom service- och tjänstesektorn eller genom komplementära insatser av olika slag.”⁷² Alltså resultatet av kapitalismens dynamik och sättet som sociala relationer byggs i tredje världen och som inte kan likställas med en traditionell arbetarklassbildning.

Dåliga utbildningsmöjligheter och avsaknandet av formella avtalsenliga arbeten är två klara dimensioner som pekar på hur marginaliseringsprocesser sker och som Wacquant⁷³ inramar i den

⁶⁹ Popoola, s.15.

⁷⁰ Wacquant, s. 125.

⁷¹ Denna typ av arbete relateras alltid till en grannlandsidentitet. Detta är synligt tex. i nöjesprogram på TV:n där hembiträdet är för det mesta en paraguayanska, peruanska eller chilenska.

⁷² Svedberg, s. 36-37.

⁷³ Wacquant 1996, s. 124.

ekonomiska dimension av marginaliteten, med lönearbetet och arbetslivets förvandling. Miljoner arbetsplatser med låg kvalifikation försvinner och grundläggande arbetsvillkor försämras. Expansionen av tillfälliga, deltids och flexibla arbeten, återkomsten av svart arbete och växande privatiseringar, har gjort att själva lönekontraktet blivit en källa för fragmentation och otrygghet. Sluminvånarna deltar inte heller i fackföreningar (tex. Byggnadsfacket) och hembiträden har ingen facklig representation och är till sitt arbetets rumsliga karaktär isolerade. Slummen blir då en billig resurs, utan krav på sociala försäkringar, avtal, o.s.v.

För många av de arbetslösa är livssituationen att vara ständigt uppmärksam när det dyker någon entreprenör eller bekant som ger de en ny ”changa” korttidsarbete (några dagar eller veckor). Många arbetslösa lyckas också under några månader få statliga bidrag, så kallade arbetsplaner, en mycket låg summa som inte täcker grundläggande behov. För det mesta sköts detta på ett partipolitisk och klientelistisk sätt. Och en del av de yngre arbetslösa (många av de med familjer att försörja) skapar egna överlevnadsstrategier, som kan vara försäljning av droger, vapen och stölder. Av det framställda framkommer det att det leder till att en betydande del av arbetarna har blivit överflödiga och förs till en överskottsbefolkning som enligt Wacquant⁷⁴ troligtvis aldrig mer kommer att hitta ett jobb och vars marginaliseringsprocesser verkar ha kopplats bort från den nationella ekonomins cykliska fluktuationer. Alltså en marginaliserad befolkning som inte är funktionell för en traditionell kapitalistisk arbetsmarknad, och i den mening kan man närma sig Nun:s⁷⁵ begrepp om marginell massa, som en specifik och konkret manifestation, historiskt säregen och därför inte a priori generaliserande. Utifrån Quijano:s⁷⁶ resonemang kan man påstå att dessa olika sociala och informella ekonomiska former, som avviker från den traditionella kapitalistiska ackumulationen, underordnas ändå på ett eller annat sätt dess utveckling och expansion.

Begreppen marginell massa och pol, befinner sig på ett väldigt abstrakt nivå, och därför när man konkret närmar sig en social situation, får begreppens tillämpning en relativ karaktär. Man kan nog aldrig hitta på ett renodlad sätt, i ett specifik social komplexitet, en heltäckande absolut marginell massa, men begreppen är fruktbara i.o.m att det synliggör skillnader, nyanser och tendenser som pekar på säregna processers utveckling och inriktning.

- Hur förhåller sig olika sociala och kulturella identiteter till varandra?

- Hur utrycks våldet och konflikterna i området?

De kulturella och sociala svårigheter som människorna möter i staden, har att göra med att deras ursprung präglas av att ha levt på landsbygden, med föräldrar som huvudsakligen varit lantarbetare. Slumområdet är slutsteget i en lång process av brytningar där en rumslig och kulturell tillhörighet gradvis upplösts, trots att kontakter delvis behålles med ursprunget. En ”människa som återfinns i gränslandet mellan två kulturer eller två samhällen som aldrig smält samman”⁷⁷, men som gradvis bryts till nya identiteter.

Denna marginaliserade befolkning är resultatet av kapitalismens expansion i vissa regioner i Argentina och Sydamerika som under en långvarig process har exproprierat deras ursprungliga

⁷⁴ Wacquant 2001, passim

⁷⁵ Nun, passim.

⁷⁶ Roxborough, s. 88-89.

sociala identiteter och upplöst deras produktionsförhållanden. Konsekvenserna av denna djupgående förändring blir migrationen till storstäderna och bosättningen i slumområden, där det koncentreras en billig och okvalificerad arbetskraftsreserv. I dessa åtskilda rum får de stigmat ”sluminvånare” (villero), med allt som det medför i dominanta diskurserna och föreställningarna.

De indianska rötterna (ansiktsdrag, språk, vissa ritualer och ceremonier) kontrasterar tydligt i jämförelse med den europeisk präglade huvudstaden och dess identitetsföreställningar: ”En minoritet är med anledning av sin avvikelse stigmatiserad, märkt i förhållande till majoritetsbefolkningen. [...] Genom sin mörkare hudfärg bär han sitt stigma (tecken) som urskiljer honom från den ljushyade och numerärt större befolkningen.”⁷⁸ När det gäller relationen mellan olika nationaliteter konstateras manifestationer av främlingskap och hierarkiska värderingar beroende på vilka nationaliteter som nämns. På sätt och vis reproduceras de föreställningar som den dominerande ideologin har om dessa invånare.

Av olika sociala sammanhang, som bråk på arbetsplatsen, bråk med arbetsgivaren, stölderna, bråk i området, diskriminering på gatorna och i området, framkommer de stereotyper som definierar motparten kring nationalitetsgrupperna. Här tydliggörs inte bara den negativa diskrimineringen, utan också en positiv diskriminering som tar sig uttryck i sökaden efter dem som liknar den egna identiteten och de egna värderingar. I den mening har den nationella och kulturella bakgrunden varit strukturerande för gruppernas val av boplatser i området. Värderingarna mellan grupperna uttrycks i de åsikter de uttalar om varandra. Den dominerande uppfattningen om grannländerna har en hierarkisk ordning. Genom fördomarnas materialisering har varje grupp ett stigma, paraguayanaerna är opålitliga, peruanaerna ficktjuvar, chilenaerna tjuvar, bolivianaerna arbetar dåligt. Detta reproduceras i området och det som till viss del är verkligt, rånen som är vardagliga, blir till kännetecken för hela grupper. När det gäller värderingarna om de olika nationaliteterna, har argentinaerna en starkt positiv inställning bland de själva och även hos invandrarna. Paraguayanaerna har mer acceptans bland invandrarna, än vad argentinaerna har, men de är också majoritet i området. Tvärtom har peruanaer och chilenaer en dåligt värdering bland argentinare och de andra nationaliteterna.

Man kan peka på olikheter och latent spänningar mellan grupperna i slumområdet. Argentinaerna föredrar en argentinare som dotterns make. Invandrare, som anser nationaliteten relevant, föredrar en argentinare före en landsman. Detta kan vara en tecken på sökandet av integrering. Å andra sidan existerar för alla grupper fördomsfulla benämningar: att paraguayanaerna tror sig äga området och är bråkstakar, argentinaerna är luriga och diskriminerar. På så sätt tolkas en del av konfrontationerna av invånarna i termer av nationella identiteter. Diskriminering kan definieras som andras markering av skillnader och avstånd, en icke gemensam tillhörighet. Denna kan vara av positiv eller negativ karaktär. Den dimension jag utforskat är den negativa diskrimineringen, som kännetecknas av hur sluminvånarna upplever försöken att delta i staden, relationerna i arbetslivet, skolsystemet/institutionerna och allmänt sett närvaron på offentliga platser. En majoritet av invånarna uppger att de tror att de diskrimineras bara för att de bor i området och en betydande del har känt av diskrimineringen. Detta markerar tydligt relationen med staden, dess sociala

⁷⁷ Svedberg, s. 12.

institutioner, arbetsmarknad och invånare. Det är också ett tecken för den ”vilja” som finns för att förändra och integrera dessa områden och människor och inlemma dem som en del i staden och Argentinas befolkning. Arbetslivet (arbetsgivare och entreprenörer) och det offentliga (skolmyndigheter) är de områden där diskrimineringen upplevs i första hand. En annan klart synlig diskriminering är av utseendemässig karaktär, indianska drag och den dialektala spanskan. Dålig behandling och förolämpningar är vanliga och att ange adressen kan vara nog för att förlora arbetet. Den offentliga skolan, som är en plats för social utjämning har en framträdande roll som diskriminerande institution genom lärare, rektor, skolkamrater och deras föräldrar. På grund av social och territoriell tillhörighet får många barn inga skolplatser i närheten av slumområdet. Konflikterna och våldet strukturerar vardagslivet i området. På så sätt strukturerar konfrontationerna det sociala rummet så att marginaliseringen reproduceras och fördjupas. Invånarna isoleras och isolerar sig med resultatet att största delen av befolkningen önskar lämna området. Ungdomsgängen, de flesta arbetslösa, ägnar sig i ökande takt, som överlevnadsstrategier, åt tolererad brottslighet. Försäljning av vapen och knark, arbetskraft för ”smutsiga arbeten”, stölder, prostitution, tiggeri, är alternativa sätt att klara av försörjningen då möjligheten att sälja sin arbetskraft på den traditionella marknaden inte finns. Närvaron av denna typ av våld är påtaglig i människornas vardagsliv. Våldet överskuggar allt och finns alltid närvarande och invånarna utvecklar mekanismer för att skydda sig: grannar som går gruppvis till bussen på morgonen på väg till arbetet, eller när lönen betalats samlas först utanför området innan man går in i de smala korridorerna, eller i mer extrema fall beväpnade grupper av grannar som går ut för att avrätta småtjuvar. En minskning av grannskapets samhörighet som tidigare kännetecknat slumområden medföljer denna territoriella stigmatisering. Kvarteret representerar inte längre ett skydd mot osäkerhet och tryck från världen utanför. Wacquant⁷⁹ menar att det uppstår ett rum av konkurrens och konflikter, ett slagfält fyllt av fara för vardagens överlevnad och tillflykt. Denna försvagning av gemenskapens band inom området leder en tillflykt till en privat konsumtionssfär och skapar avtåndstaganets strategier (”jag är inte en av dem”) som underbygger ännu mer lokala solidariteter i området. Denna totala osäkerhet och sårbarhet kräver olika lösningar, de polisiära ses som de mest lämpade av de flesta, men misstänksamheten är stor, då polisen spelat en förtryckande roll mot denna befolkning och många pratar om att polisen tillåter och tjänar på försäljningen av knark, och den stora mängden vapen som finns i omlopp i området⁸⁰. Men ändå finns en betydande del av befolkningen som skulle acceptera att dessa unga brottsliga grannar ”elimineras”. Fast det inhemska våldet och dagliga konfrontationer är vanliga i människornas livserfarenhet, finns också det statliga våldets närvaro, som uttrycks i sporadiska razzior i området med våldsamma förtecken. Många av dessa konflikter är sammanvävda och kan inte skiljas från varandra, det dagliga interpersonella våldet, statens sporadiska repressiva våld och arbetslöshetens strukturella våld, bestämmer dagsrytmen i området. Staden blir då en segregrande rumslig ordning där föreställningar skapar eller förstärker denna segregation.

- Vad innebär slumområdet som hem. Ses det som permanent eller tillfälligt?

⁷⁸ Popoola, s. 16.

⁷⁹ Wacquant 1996, 125-127.

⁸⁰ Detta säger ordföranden för bostadskooperativet Flor de Ceibo.

Jag har diskuterat och visat olika aspekter av livsvillkoren för denna ”slumbefolkning”. Strukturella begränsningar och den stigmatisering som de utan tvekan tvingas att bära kommer fram, vilka indikatorer man än tittar på. Detta inverkar på deras förhållning till bosättningen och bostaden. Bostadskooperativet har som sin centrala projekt att göra av området en integrerad och urbaniserad stadsdel, men invånarnas bosättningsförlopp och vilja verkar peka på en annan utveckling.

Migrationen har innefattat flera familjemedlemmar och var inte en provisorisk flyttning från hemorten utan ett bestämt beslut att hitta nya möjligheter och få till stånd förändringar. Migrationen som ett medel för att hitta nya sätt att överleva förde dem till stor staden. Många kom inte direkt, utan bosatte sig i mindre städer eller Stor Buenos Aires. När de anlände dit var inte slummen målet, utan de försökte bosätta sig i staden. Slumområdet hörde inte till bilden och föreställningarna om ett hem. Det var efter svårigheten att finna en permanent bostad som exkluderingen och segregationen gjorde sig gällande. Före slummen bodde man till största del i hus eller lägenhet och flera av dem hamnade i bristfälliga billiga nedslitna hotell, *conventillos* eller ockuperade hus. Koncentrationen av människor i dessa områden, med etniska, ekonomiska och sociala skillnader gentemot stadens ”normala” invånare, gör av slumområdet ett djupgående territoriellt stigma, som faller på dessa invånare och förstärker fördomarna mot fattigdomen och mot etniska minoriteter och invandrare. Bosättningsförloppet visar att slummen är sista möjligheten. Men när de väl bosatt sig där, hur uppfattas då det nya hemmet? Majoritetet (91%) svarar att de skulle vilja flytta från slumområdet om de kunde, vilket är ett tecken på att stigmatiseringen av området och dess invånare är tydligt identifierbara som urbana hålor fyllda av umbäranden och våld och där bara samhällets parias kan leva. Men en provisorisk övergångsräddning har blivit ett permanent hem. Detta kan till viss del ifrågasätta Lewis⁸¹ tanke om den självgenererande fattigkultur, eftersom man skulle kunna hävda att förväntningarna är att integreras i den rådande kulturens normer, men att det är deras relation till systemet (skolan, arbetet, etc) som gör det strukturellt svårt. Tiden har gradvis upplöst behovet att vara nära ursprunget. Identitet och tillhörighetsbyggandet har förändrats. De flesta vill stanna i staden, trots att mer än halva befolkningen ursprungligen kommer från utlandet och de flesta från landsbygden. De som uttrycker vilja att stanna i slumområdet är få, vilket kan vara ett problem för strävanden att urbanisera området och förvandla det till en permanent stadsdel. De kom till Buenos Aires, sökande efter arbete och bättre livsvillkor och hamnade i slummen, där kom de i kontakt med större möjligheter och tillgång till stadens offentliga nätverk, än vad de haft på sina ursprungliga hemorter. Invånarnas vilja att flytta till ett socialt erkänt område hindrades av ekonomiska begränsningar som gjorde det svårt att kunna genomföra det. Åren har gått, barnen växt upp i området eller skaffat egna bostäder. Utanförskapet och avståndet till staden har konsoliderats.

Med utgångspunkt i denna framställning och teoretiska resonemang har jag diskuterat marginaliteten och de processer som producerar den. Mitt syfte var att nå kunskap om hur dessa sociala territorialiteter produceras och reproduceras och hur dess invånare förhöll sig till olika sociala, ekonomiska och kulturella dimensioner. Diskussionen av frågeställningarna ger en artikulerad bild av dessa områden och till människornas förhållningssätt gentemot staden och med

⁸¹ Svedberg, s. 28-31.

varandra. Jag drar inte några absoluta slutsatser, men har velat problematisera och synliggöra tendenser som framkommer ur det framställda materialet och dess analys.

Det är svårt att peka på ett absolut marginellt position eller tillstånd, och därför vill jag framhäva begreppets processkaraktär. Att referera till marginaliseringsprocesser, är att peka på tendenser och processer. Å andra sidan, kan man säga att ett slumområde som existerat under 50 år, med de sociala, ekonomiska, sanitära och segregations problem som finns, har blivit ett tillstånd, med permanenta drag, men inte som en isolerat självreproducerande fattigdomskultur, utan som resultatet av samspelet och interaktionen av flera faktorer, intressen och rådande maktförhållanden: förhållningen av stadens ”integrerade” invånare och dominerande diskurser gentemot dessa slumområden och dess invånare (som rättfärdigats med att om de lever så, är det ett val som de själva gjort, eller för att de inte vill jobba) och kapitalackumulationens rådande socioekonomiska behov. Och om man hårdtrar det lite, att formen som den kapitalistiska ackumulation antagit i Latinamerika och tredje världen, har skapat en specifik överflödiga befolkning, där marginaliseringen och utanförskapet av dessa sluminvånare utgör ett behov (billig arbetskraftsreservoar) som i vissa perioder och i olika arbetsmarknadssegmenter kan vara funktionella, medan i andra afunktionella eller disfunktionella för kapitalismen.

Referenser

Auyero, Javier (2000). *The hyper-shantytown. Neo-liberal violence(s) in the Argentine slum*. Sage Publication, London.

- (2001). *Poor people's politics. Peronist survival networks & the legacy of Evita*. Duke University Press, London.

Copes, Adriana (1993). *Marginality, development and modernity*. Research Reports, no. 29, Lund.

Gonzalez, Natalio (1968). *La guerra al Paraguay; Imperialismo y nacionalismo en el Plata*. Sudestada, Buenos Aires.

Gutierrez, Juan (1999). *La fuerza histórica de los villeros*. Jorge Baudino Ediciones, Buenos Aires.

Halperin, Donghi (1972). *Latinamerikas historia*. Rabén & Sjögren, Stockholm.

Marin, J. Carlos & José Nun & Miguel Murmis (1968) *La marginalidad en América Latina: informe preliminar*. Documento de trabajo nr. 35, Buenos Aires.

Merklen David (1997). *Un pobre es un pobre. La sociabilidad en un barrio; entre las condiciones y las prácticas*. Tidskrift Sociedad Nr. 11, Buenos Aires.

Nun, José (2001). *Marginalidad y exclusión social*. Fondo de Cultura Económica, Buenos Aires.

Oszlak, Oscar (1982). *El derecho al espacio urbano: Políticas de redistribución poblacional metropolitana en un contexto autoritario*. Centro de Estudios de Estado y Sociedad, Buenos Aires.

Oteiza, Enrique & Novick S & Aruj, R (1997). *Inmigración y discriminación*. GEU, Buenos Aires.

Peralta, Amanda (2001). *Indianerna på museet. Om vetenskapens härjningar i 1880-talets Argentina*. I Ove Sernhede & Thomas Johansson (red), *Identitetens omvandlingar*. Daidalos AB och författarna, Göteborg.

Popoola Margareta (1998). *Det sociala spelet om Romano Platso*. Sociologiska Institutionen, Lund (Diss.)

Rojas Mauricio (1988). *Latinamerikas sociala och ekonomiska historia*. Studentlitteratur, Lund.

Ronnås, Lars (1986). *En chans för demokratin. Argentina-Uruguay*. Utrikespolitiska Intitutet, nr. 7, Stockholm.

Roxborough, Ian (1979). *Theories of underdevelopment*. Macmillan Education, Hong Kong.

Stang, Gudmund (1989). *Argentina, militären och demokratin*. Utrikespolitiska Intitutet, nr.6, Stockholm.

Strömquist, Siv (1998). *Uppsatshandboken*. Hallgren & Fallgren Studieförlag AB, Göteborg.

Svedberg, Lars (1995). *Marginalitet. Ett social dilemma*. Studentlitteratur, Lund.

Svenning, Conny (1999). *Metodboken, Samhällsvetenskaplig metod och metodutveckling*. Lorentz Förlag, Staffanstorp.

Trost, Jan (2001). *Enkätboken*. Studentlitteratur, Lund.

Wacquant, Loïc (1996). *The rise of advanced marginality: Notes on its nature and implications*. I Acta Sociologica, Journal of the Scandinavian Sociological Association, vol. 39, no. 2.

- (2000). *Parias Urbanos. Marginalidad en la ciudad a comienzos del milenio*. Manantial, Buenos Aires.

Wennberg, Gösta (1977). *Urbanisering, Slum och Kåkstäder*. Berlingska Boktryckeriet, Lund.

DyN (Agencia de Diarios y Noticias) (2003). Artikel: *Para la ONU grave aumento de la pobreza no es sólo por desempleo, sino también por la abrupta "baja salarial"*. Buenos Aires. Octubre 2003

Övrigt

CEPAL (Economic Commission for Latin America and the Caribbean) (2004). *Panorama Social América Latina, 2002-2003*.

Comisión Municipal de la Vivienda. Gerencia de Desarrollo Urbano (1998). *Ubicación de las villas y núcleos habitacionales transitorios*.

Instituto Nacional de Estadísticas y Censos. www.indec.ar

Municipalidad de Buenos Aires. Dirección de Estadística y Censos. En un trabajo: *La población residente en villas en la ciudad de Buenos Aires. Transformaciones en el periodo 1960-1993*.

PICASO-forskningsprogrammet (Programa de Investigación Sobre Cambio Social) (2000). *Relevamiento socioocupacional en Villa 21-24*. Universidad de Buenos Aires, Buenos Aires.

Quijano, Anibal (1982), *"Marginalidad" e "informalidad" en debate*
[http://www://memoria.com.mx/131/quijano.htm](http://www.memoria.com.mx/131/quijano.htm)

Secretaría de Medio Ambiente y Desarrollo Regional. Gobierno de la Ciudad de Buenos Aires (2000). *Programa de Revitalización de la Zona Sur. Diagnóstico Económico y Social*.

UN-Habitat (2003). Global Urban Observatory. *Slums of the World. The Face of Urban Poverty in the New Millennium*.

Bilaga 1 Tabeller

Tabell 1.1 Urban och Rural befolkning enligt nationella folkräkningar. Hela landet. Åren 1895-2001(%)

Befolkning	1895	1914	1947	1960	1970	1980	1991	2001 (1)
	%							
Total	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
Urbana	37.4	52.7	62.2	72.2	79.0	82.8	88.4	89.3
Rural	62.6	47.3	37.8	28.0	21.0	17.2	11.6	10.7

(1): Preliminära resultat

Källa: Indec.Nationella folkräkningar, 2003.

Tabell 1.2 Porcentuellt fördelning av grannländernas invandring enligt födelseland per provins. År 1991 (%)

Regioner	Total Grannländer	Födelseland				
		Bolivia	Brasil	Chile	Paraguay	Uruguay
Hela Landet	841 697	17,8	4,2	30,3	31,1	16,6
Buenos Aires Stad	118 166	15,8	3,6	12,1	25,7	42,8
Stor Buenos Aires (1)	281 733	14,1	1,9	11,7	50,1	22,2
Pampeana						
Resto de Buenos Aires	67 107	14,5	3,0	43,5	20,7	18,4
Córdoba	11 852	35,9	8,5	30,2	9,4	16,0
Entre Rios	5 845	1,4	4,3	4,4	8,7	81,1
La Pampa	1 790	10,6	3,8	67,5	8,6	9,6
Santa Fe	12 399	19,2	7,2	19,8	35,3	18,6
Cuyo						
Mendoza	40 938	34,6	1,8	62,0	0,5	1,1
San Juan	3 513	6,4	4,6	84,6	2,8	1,7
San Luis	2 527	7,7	2,1	76,1	5,2	8,9
Nordöst						
Corrientes	6 196	7,5	19,9	2,9	54,2	15,5
chaco	6 883	1,4	2,2	2,0	91,1	3,4
Formosa	26 367	0,3	0,2	0,4	98,6	0,4
Misiones	49 800	0,3	36,0	0,4	62,5	0,8
Nordväst						
Jujuy	30 935	97,6	0,1	1,2	0,9	0,3
Salta	23 892	90,1	0,5	5,3	3,4	0,8
Catamarca	481	24,5	0,5	41,3	16,6	17,1
La Rioja	951	35,4	2,1	41,8	8,7	12,0
Tucuman	3 614	65,0	3,8	13,9	10,1	7,1
Santiago del Estero	651	12,3	4,4	36,9	25,5	20,9
Patagonia						
Chubut	26 810	4,8	0,3	91,7	1,2	2,0
Neuquen	33 133	3,2	0,4	93,4	1,0	1,9
Rio Negro	55 001	2,4	0,5	95,3	0,7	1,0
Santa Cruz	23 790	1,4	0,2	96,8	0,8	0,7
Tierra del Fuego	10 038	4,3	0,2	90,9	2,2	2,3

(1) Omfattar 19 distrikter

Källa: Indec, Den internationella migrationen i Argentina: Studier Serie 29.

Tabell 1.3 Argentina. Utländsk befolkning enligt ursprung, folkräkningar 1914-1991 (%)

År	Grannländer (Bolivia, Brasil, Chile, Paraguay, Uruguay)	Icke Grannländer (Spanien, Italien, andra länder)
1914	8,6	91,4
1947	12,9	87,1
1960	17,0	83,0
1970	25,9	74,1
1980	39,6	60,4
1991	50,2	49,8

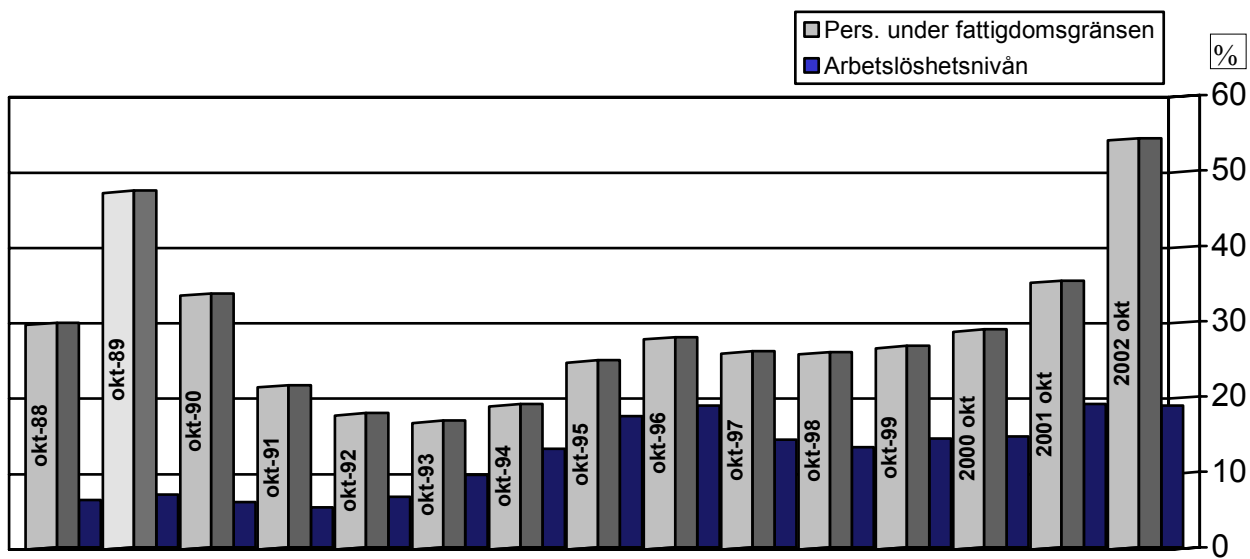
Källa: Indec, (1980), (1993).

Tabell 1.4 Bosatt befolkning i fyra utvalda slumområde i Buenos Aires Stad. Åren 1962 - 2001.

Slumområde	1962	1968	1976	1978	1979	1980	1983	1988-90	1991	1993	2001
1-11-14	4 467	12 703	36 515	22 013	3 696	3 114	207	3 726	4 832	10 332	21 799
20	4 322	8 540	21 305	14 540	4 127	4 144	1 377	6 397	7 212	8 550	16 348
21-24	334	450	12 120	7 354	7 134	6 525	2 138	11 250	10 477	10 550	16 072
31	6 731	19 620	24 324	2 169	819	796	198	4 547	5 718	7 951	12 242
Totala befolkningen i Buenos Aires Stads Slumområden (1962-2001)											
Total	42 462	93 554	213 823	103 839	41 234	37 040	12 593	48 328	50 945	82 952	106 940

Källa: INDEC och data för året 2001, Buenos Aires Stads Statistiska Centralbyrå.

Figur 2.1 Fattigdom och arbetslöshetssutvecklingen i Buenos Aires Stad och Stor Buenos Aires mellan 1988-2002 (%)

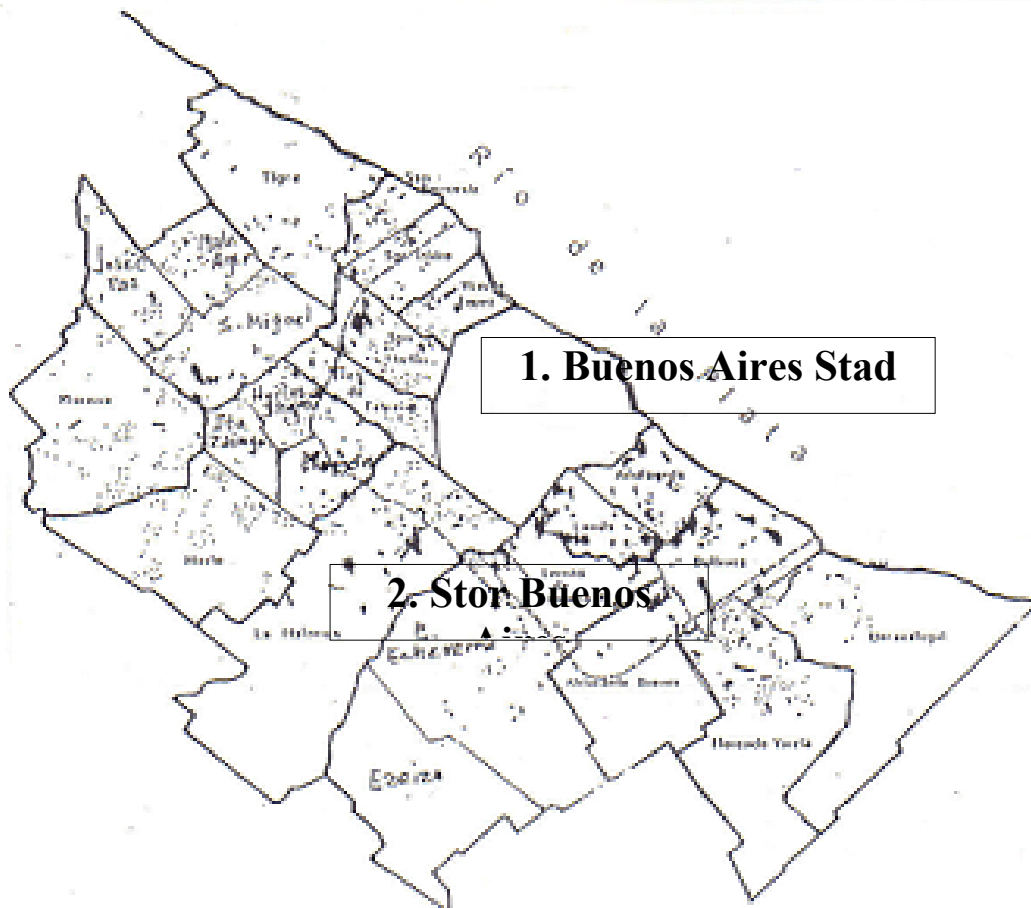

Källa: INDEC, 2003.

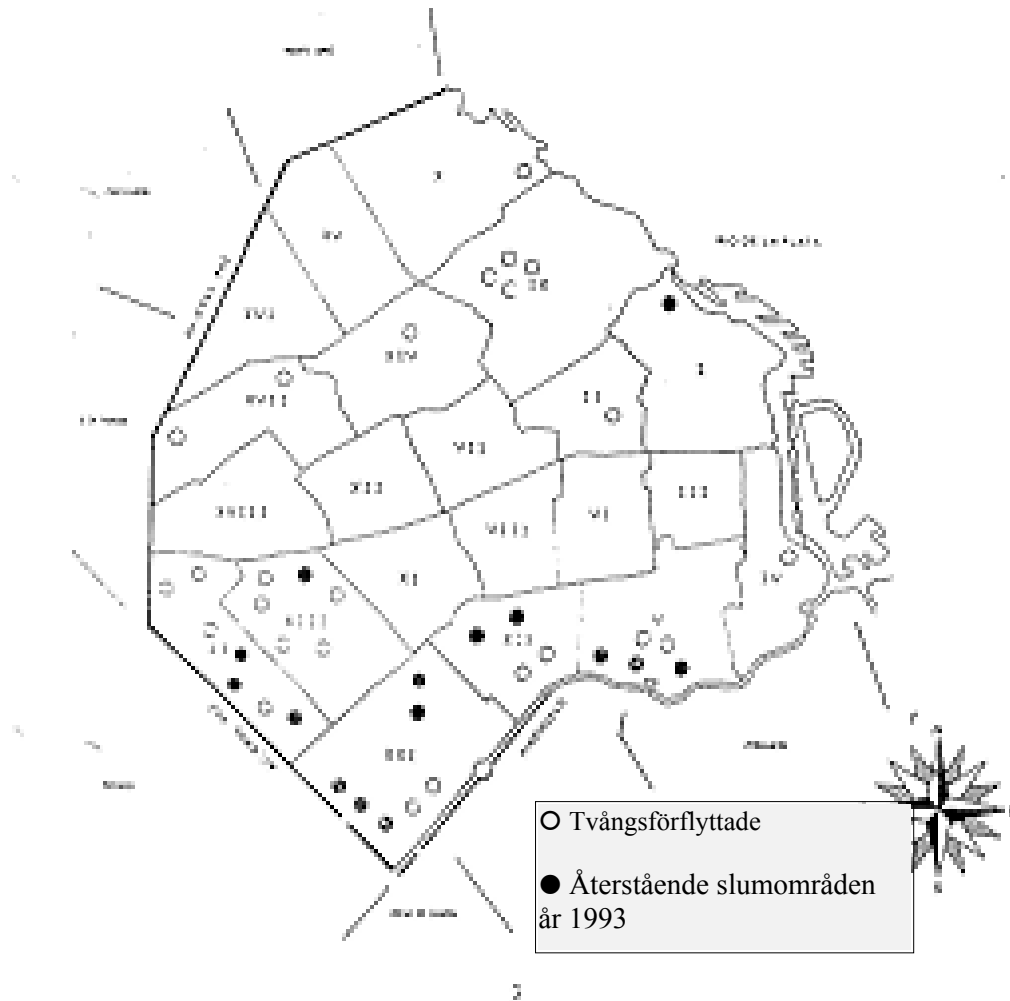
Figur 2.2 Stor Buenos Aires distrikter och Buenos Aires Stad (se * Villa 21-24)

1. Buenos Aires Stad: 2.776.138 invånare

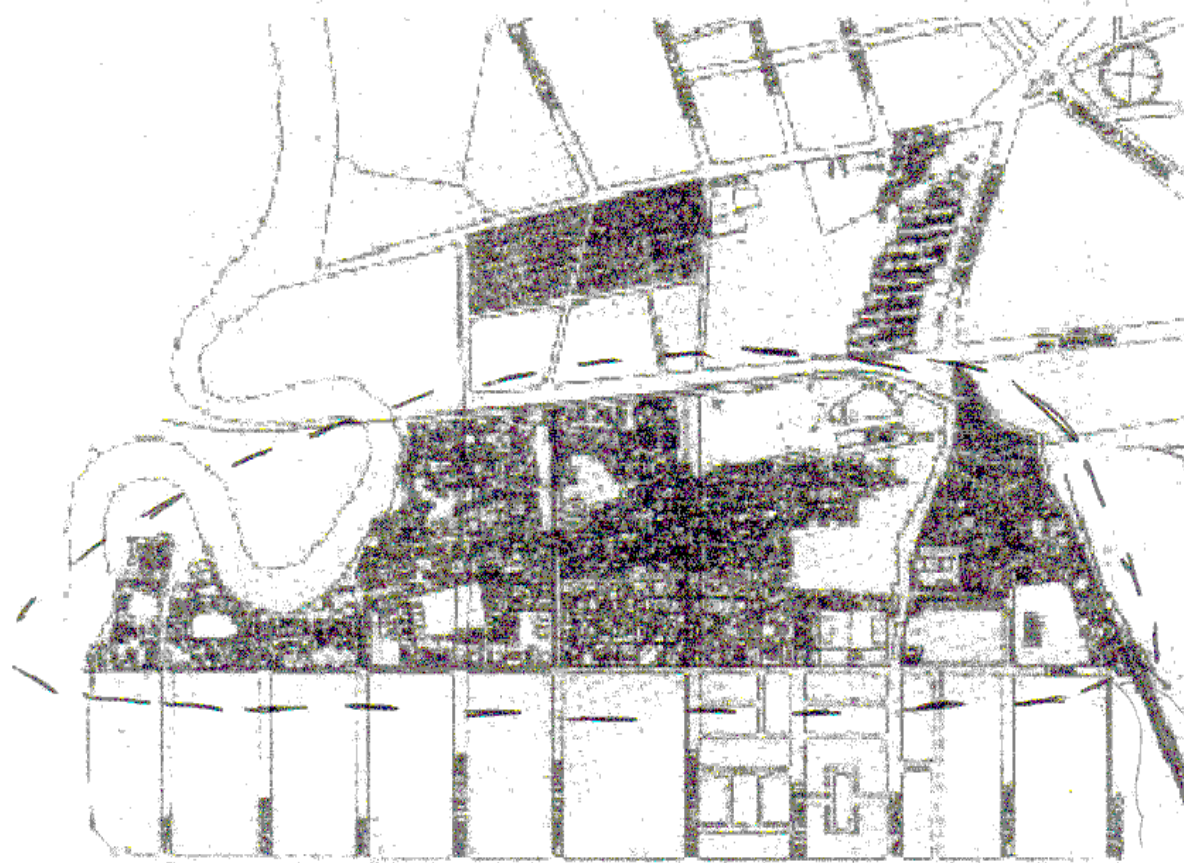
2. Stor Buenos Aires: 8.684.437 invånare

Figur 2.3 Tvångsflyttningar av slumområden i Buenos Aires Stad

Figur 2.4 Karta Villa 21-24 (den inringade delen)

Bilaga 3 Frågeformulär (se översättningen som medföljer)

**ENCUESTA SOCIOINTEGRACION – VILLA 21-24 – NOVIEMBRE 2001
TALLER DE INVESTIGACIONES SOBRE CAMBIO SOCIAL – PICASO
FACULTAD DE CIENCIAS SOCIALES – UNIVERSIDAD DE BUENOS AIRES**

Manzana		Casa		Punto Muestra	
Fecha		Encuestador			
Sexo (1) Hombre (2) Mujer	Edad (1) 16 a 25 (2) 26 a 35 (3) 36 a 45 (4) 46 o más				

Buenos Días, mi nombre es Estamos haciendo una encuesta a algunas familias del barrio para conocer sus opiniones y sus necesidades. La encuesta está organizada por la Universidad de Buenos Aires. ¿Podría contestarnos unas preguntas? Son solamente unos minutos.

LA FAMILIA

- ¿Cuántas personas viven en esta vivienda?
- ¿Todas ellas se alimentan de la misma olla? (1) SI (2) NO → Cuántos hogares hay en esta vivienda?

SOLO SI HAY MAS DE UN HOGAR

- Sin contar a las personas del otro hogar que viven en esta vivienda, ¿cuántas personas de su hogar viven aquí?.....

PARA TODOS LOS ENTREVISTADOS

- ¿Me podría decir las edades, la relación de parentesco con el jefe de hogar y el sexo de los que pertenecen a su hogar, empezando por el jefe de hogar?

	NOMBRE	EDAD	SEXO	PARENTESCO
1.				Jefe de hogar
2.				
3.				
4.				
5.				
6.				
7.				
8.				
9.				
10.				
11.				
12.				

→ ENTREVISTAR A MAYORES DE 16 AÑOS

→ PEDIR ENCUESTAR A LA PERSONA QUE CORRESPONDE DE ACUERDO A GRUPOS DE SEXO Y EDAD

→ NO ENTREVISTAR MAS DE UNA PERSONA POR HOGAR NI MAS DE UN HOGAR POR VIVIENDA

- Aclarar número de miembro entrevistado

- ¿Cuál es el máximo nivel educativo alcanzado por usted? Y por el jefe de hogar? **MARCAR SOLO EN "ENTREVISTADO" SI EL ENTREVISTADO ES JEFE DE HOGAR**

ENTREVISTADO	JEFE DE HOGAR
1. Sin educación	1. Sin educación
2. Primaria Incompleta	2. Primaria Incompleta
3. Primaria completa	3. Primaria completa
4. Secundaria incompleta	4. Secundaria incompleta
5. Secundaria completa	5. Secundaria completa
6. Terciaria / universitaria (o superior)	6. Terciaria / universitaria (o superior)
7. No sabe / no contesta	7. No sabe / no contesta

- ¿Cuántos ambientes tiene la vivienda o la parte de la vivienda que usa su hogar, sin contar el baño ni la cocina?

8. ¿Cuál es el material predominante de los pisos de la vivienda? NO LEER OPCIONES

- 1) Cerámica / baldosa / mosaico / marmol / madera o alfombrado
- 2) Cemento o ladrillo fijo
- 3) Tierra o ladrillo suelto
- 4) Otros
- 5) No sabe / no contesta

9. ¿Cuál es el material predominante del frente de la vivienda?

- (1) Ladrillos con revoque y pintura u otro revestimiento
- (2) Ladrillos con revoque
- (3) Ladrillos sin revoque
- (4) Madera
- (5) Chapa
- (6) Otros (aclarar).....

10. ¿Hay teléfono en su vivienda, de línea o celular que usan en el hogar?

- 1) Si, de línea
- 2) Si, celular
- 3) Si, de línea y celular
- 4) No
- 5) No sabe / no contesta

EL TRABAJO

**11. Durante la última semana, ¿trabajó por lo menos una hora? LAS CHANGAS SON CONSIDERADAS TRABAJO
REPREGUNTAR EN CASO DE DUDA**

- (1) SI
- (2) NO
- (3) No sabe / no contesta

12. Durante el último mes, ¿estuvo buscando trabajo de alguna manera?

- (1) SI →PASA A PREG. 14
- (2) →NO SI NO TRABAJA ("NO" EN P11) → PREG. SIGUIENTE
→SI TRABAJA ("SI" EN P11) → PASA A PREG. 14
- (3) No contesta

SOLO SI NO TRABAJA ("2" EN P11) NI BUSCA TRABAJO ("2" EN P12)

13. ¿Porqué no busca trabajo?

- (1) Tiene un trabajo y no trabajó
- (2) es jubilado
- (3) es ama de casa
- (4) estudiante
- (5) es discapacitado
- (6) Otro (aclarar)

PARA TODOS LOS ENTREVISTADOS (DESOCUPADOS E INACTIVOS PREGUNTAR POR EL ULTIMO EMPLEO Y FORMULAR LAS PREGUNTAS EN PASADO)

14. ¿Cuántos días a la semana trabaja? EN GENERAL. SI ES IRREGULAR, REFERIRSE A LA ULTIMA SEMANA. SI TIENE MAS DE UN TRABAJO, LA SUMA DE TODOS
.....día por semana

15. Cantidad de horas que trabaja por día en promedio. AYUDE AL ENTREVISTADO A CALCULARLO

.....horas por día

16. Cual es su ocupación, (su trabajo actual / su ultimo trabajo)? Si tiene más de una respuesta por la principal, aquella en la que trabaja más horas por semana **ESCRIBIR NOMBRE DE LA OCUPACION.**

.....

17. ¿Cuáles son las tareas que realiza en su ocupación principal? **DESCRIBIR TAREAS, SECTOR DE LA EMPRESA, CALIFICACION DEL EMPLEO, JERARQUÍA**

.....

18. En su trabajo principal, ud es... **LEER OPCIONES.**

- (1) Empleado fijo a sueldo / estable → PASE A PREGS. 19, 20 Y 21
- (2) Empleado temporario → PASE A PREGS. 19, 20 Y 21
- (3) Plan Trabajar o similares → PASE A PREG. 22
- (4) Cuenta propista / trabajador por su cuenta → PASE A PREG. 22
- (5) Trabajador familiar sin sueldo → PASE A PREG. 22
- (6) Patrón (o trabajador por cuenta propia que contrata mano de obra) → PASE A PREG. 20 Y 21
- (7) Otros (aclarar)
- (8) No sabe / no contesta

SOLO SI ES EMPLEADO (OPCIONES 1 O 2 PREGUNTA ANTERIOR)

19. Le hacen descuento jubilatorio en su trabajo principal?

- (1) SI
- (2) NO
- (3) No sabe / no contesta

SOLO PARA EMPLEADOS Y PATRONES (OPCIONES 1,2 O 6 PREGUNTA 18)

20. ¿A qué se dedica el lugar / la empresa en la que ud. trabaja?

.....

21. ¿Cuántas personas hay en total en la empresa o lugar donde ud. trabaja?

- (1) 1 a 5
- (2) 6 a 39
- (3) 40 o más
- (4) no sabe / no contesta

PARA TODOS LOS ENTREVISTADOS.

SI EL ENTREVISTADO ES EL JEFE DE HOGAR, PASE A LA PREGUNTA 24

(JEFES DE HOGAR DESOCUPADOS E INACTIVOS PREGUNTAR POR EL ULTIMO EMPLEO

22. ¿Cuál es la ocupación del jefe de su hogar? Si tiene más de una respuesta por la principal, aquella en la que trabaja más horas por semana **ESCRIBIR NOMBRE DE LA OCUPACION.**

.....

23. ¿Cuáles son las tareas que el jefe de hogar realiza en su ocupación principal? **DESCRIBIR TAREAS, SECTOR DE LA EMPRESA, CALIFICACION DEL EMPLEO, JERARQUIA**

.....

.....

LA HISTORIA MIGRATORIA

PARA TODOS LOS ENTREVISTADOS

24. Cambiando de tema ¿Donde nació su padre?

- (1) En la Villa → PASE A PREG. 26
- (2) En otro lugar de la Capital o Gran Buenos Aires → PASE A PREG. 26
- (3) En otro lugar de la Prov. de Bs As o en otra provincia (aclarar) → PASE A PREG. 25
- (4) En otro país (aclarar)..... → PASE A PREG. 25
- (5) No sabe / no contesta → PASE A PREG. 26

SI SU PADRE NACIO FUERA DEL AREA METROPOLITANA

25. ¿Su padre nació en el campo o en la ciudad o en un pueblo?

- (1) campo
- (2) ciudad
- (3) pueblo
- (0) no sabe / no contesta

PARA TODOS LOS ENTREVISTADOS

26. ¿Cuál fue la ocupación principal de su padre en su lugar de origen? **(PROFUNDIZAR)**

.....

27. ¿Donde nació ud? **ATENCIÓN! RECORDAR ESTA RESPUESTA PARA LO QUE SIGUE DEL CUESTIONARIO**

- (1) En esta Villa → PASA A PREG. 40
- (2) En otro lugar de la Capital o Gran Buenos Aires → PASA A PREG. 36
- (3) En otro lugar de la Prov. de Bs As o en otra provincia (aclarar).....
- (4) En otro país (aclarar)
- (5) No sabe / no contesta

SI NACIO FUERA DEL AREA METROPOLITANA (3 o 4 EN PREG. 27)

28. ¿Ud. nació en el campo, en una ciudad o en un pueblo?

- (1) campo
- (2) ciudad
- (3) pueblo
- (0) no sabe / no contesta

29. ¿Quiénes lo acompañaron cuando partió? **MARCAR TODAS LAS RESPUESTAS**

- (1) Padre y / o madre
- (2) Esposo / a - pareja
- (3) Hijos
- (4) Otros familiares
- (5) Otros familiares
- (6) Nadie
- (7) No sabe / no contesta

30. ¿Hasta que edad se quedó en el lugar en el que nació?

- SI TENÍA MENOS DE 12 AÑOS, PASE A PREGUNTA SIGUIENTE
- SI TENIA 12 AÑOS O MAS CUANDO DEJO SU LUGAR DE ORIGEN, PASE A PREGUNTA 32

PARA QUIENES TENÍAN MENOS DE 12 AÑOS CUANDO DEJARON SU LUGAR DE ORIGEN (EN PREGUNTA 30)

31. ¿Cuáles fueron los principales motivos para irse de las personas que lo acompañaron cuando ud. dejó su lugar de origen? **SI RESPONDE "TRABAJO" PROFUNDIZAR QUE PASO**

PARA QUIENES TENÍAN 12 AÑOS O MAS CUANDO DEJARON SU LUGAR DE ORIGEN (EN PREGUNTA 30)

32. ¿Cuál fue el principal motivo para irse de su lugar de origen? **SI RESPONDE "TRABAJO" PROFUNDIZAR QUE PASO**

33. ¿Cuál fue su ocupación principal en su lugar de origen? **PROFUNDIZAR**

PARA TODOS LOS QUE NACIERON FUERA DEL AREA METROPOLITANA

34. En los últimos 5 años, viajó a su lugar de origen?

- (1) Si
- (2) No →PASA A PREG. 36
- (3) No sabe / no contesta →PASA A PREG. 36

SI VIAJO A SU LUGAR DE ORIGEN

35. Cuál fue el motivo principal por el que viajó? **PREGUNTAR POR EL ÚLTIMO VIAJE / NO LEER OPCIONES**

- (1) Visitar a familiares o amigos

- (2) Fiestas religiosas
- (3) Trabajo
- (4) Compras / trámites
- (5) Otros (aclarar)
- (6) No sabe / no contesta

PARA TODOS MENOS LOS QUE NACIERON EN LA VILLA

36. ¿Donde vivía ud. antes de instalarse en esta villa ? **LEER OPCIONES**

- (1) En esta misma ciudad / Capital Federal → PASA A PREG. 38
- (2) *Gran Buenos Aires* → PASA A PREG. 38
- (3) En su lugar de origen
- (4) En otra ciudad o lugar (aclarar)
- (5) No sabe / no contesta

37. ¿En qué año llegó ud a la ciudad de Buenos Aires o Gran Buenos Aires?

38. ¿En qué tipo de vivienda vivía antes de instalarse en la villa? **LEER OPCIONES**

- (1) Otra villa
- (2) Casa o dto. Propio
- (3) Casa o dto. alquilado
- (4) Casa de amigos / parientes
- (5) Hotel / Inquilinato / Pensión
- (6) Otros (aclarar)
- (7) No sabe / no contesta

39. ¿En qué año se instaló ud. en la villa? ¿cuántos años hace que ud. vive en la villa?

Año de llegada

Cantidad de años

PARA TODOS LOS ENTREVISTADOS

40. ¿Porqué ud o sus padres decidieron venirse a vivir a la villa?

.....
.....

41. Si ud. pudiera irse de la Villa, ¿lo haría?

- 1) SI
- 2) NO
- (3) No sabe / no contesta

42. ¿Porqué?

.....
.....

SI CONTESTA QUE SI EN LA PREGUNTA 41

43. ¿Adonde se iría?

.....

PARA TODOS LOS ENTREVISTADOS

44. ¿Ud. habla o entiende algún otro idioma, otra lengua o dialecto indígena?

- (1) Si
- (2) No → PASE A PREG. 46

(3) No sabe / no contesta → PASE A PREG. 46

SI CONTESTA QUE SI

45. ¿Cuál?

(1) guaraní
(2) aymará

(3) quechua
(4) otro (aclarar).....

(5) No contesta

LA SEGURIDAD

PARA TODOS LOS ENTREVISTADOS

46. ¿Cuáles son para usted los principales problemas de seguridad en la villa? **EN CASO DE RESPUESTAS TIPO "INSEGURIDAD" PROFUNDIZAR. REPREGUNTAR**

47. ¿Le han robado en el presente año?

(1) si

(2) no

(3) No sabe / no contesta

SOLO A LOS QUE RESPONDEN QUE SI

48. Respecto del último robo, ¿Qué le robaron?

49. ¿De qué manera? **REFIERE AL ÚLTIMO ROBO**

50. ¿Fue dentro o fuera de la Villa? **REFIERE AL ÚLTIMO ROBO**

1) dentro de la villa 2) fuera de la villa 3) alrededor de la villa (4) No sabe / no contesta

PARA TODOS LOS ENTREVISTADOS

51. ¿Qué sugiere usted para resolver el problema de la seguridad dentro de la Villa?

52. ¿Existe algún conflicto, problema o diferencias entre personas o grupos dentro de la villa, aunque no se relacionen con la seguridad?

1) si 2) no → PASE A PREG. 54

3) No sabe / no contesta → PASE A PREG. 54

SOLO A LOS QUE RESPONDEN QUE SI

53. ¿Cuáles? ¿Entre quienes?

PARA TODOS LOS ENTREVISTADOS

54. Le voy a leer ahora una lista de conflictos dentro de la Villa que nos han mencionado otros entrevistados. Cuál de todos ellos ud. cree que existen dentro de la Villa? **LEER UNO POR UNO Y RESPONDER EN COLUMNA P54**

55. De todos los que me mencionó, cuál cree ud. que es el principal dentro de la villa? **LEER TODAS LAS OPCIONES QUE RESPONDIÓ AFIRMATIVAMENTE EN PREGUNTA ANTERIOR Y MARCAR LA OPCIÓN ELEGIDA EN P55**

	Si	No	Ns/nc	P55
1. Entre partidos políticos	1	2	3	1
2. Entre organizaciones barriales	1	2	3	2
3. Entre punteros o dirigentes	1	2	3	3
4. Entre pandillas	1	2	3	4
5. Entre grupos de diferentes nacionalidades	1	2	3	5
6. Entre diferentes grupos de vecinos	1	2	3	6
7. Otros (cuales?).....	1	2	3	7
8. No hay conflictos	PASE A PREG.58			
9. No sabe / no contesta				

PARA TODOS MENOS QUIENES RESPONDEN QUE NO HAY NINGUN CONFLICTO

56. Respecto del conflicto que ud. dice que es el principal, **MENCIONAR RESPUESTA A P55.** ¿Cuáles son las razones de las diferencias entre estas personas o grupos? ¿Qué busca cada uno?

.....

.....

57. ¿Ese conflicto, lo afecta a usted personalmente?

- (1) si (2) no (3) No sabe / no contesta

LA INTEGRACION

PARA TODOS LOS ENTREVISTADOS

58. Ud. a quien prefiere más como vecinos. **LEER OPCIONES. NO LEER LA OPCION (3) SI ES ARGENTINO**

- (1) Connacionales (**DECIR LA NACIONALIDAD**)
 (2) Otros extranjeros
 (3) Argentinos
 (4) Le es indiferente →NO LEER
 (5) No sabe / no contesta →NO LEER

59. ¿Por qué?

.....

.....

60. En general, ¿que opinión le merecen las personas de las siguientes nacionalidades? ¿Muy buena, buena, regular, mala o muy mala? **LEER UNA POR UNA Y CONTESTAR**

61. PARA CADA UNA DE LAS NACIONALIDADES CON RESPUESTA MALA O MUY MALA PREGUNTAR: Porqué opina de esa manera?

	P. 60						P. 61: Porqué?
	Muy buena	Buena	Regular	Mala	Muy mala	Ns/Nc	
Argentinos	1	2	3	4	5	6	
Bolivianos	1	2	3	4	5	6	
Paraguayos	1	2	3	4	5	6	
Chilenos	1	2	3	4	5	6	
Coreanos	1	2	3	4	5	6	
Peruanos	1	2	3	4	5	6	

62. Ud. preferiría que sus hijos se casaran con... **LEER OPCIONES. NO LEER LA OPCION (3) SI ES ARGENTINO**

- (1) Connacionales (**DECIR LA NACIONALIDAD**)
 (2) Otros extranjeros
 (3) Argentinos
 (4) Le es indiferente →NO LEER
 (5) No lo he pensado →NO LEER
 (6) No sabe / no contesta →NO LEER

63. ¿Ud. piensa que alguna gente que vive en la Villa es discriminada, maltratada o tratada diferente en algún lugar simplemente por el hecho de vivir en la villa?

(1) Si

(2) No

(3) No sabe / no contesta

64. ¿Y cuando ud. sale de la villa, se ha sentido discriminado, maltratado o tratado diferente por vivir en la Villa? **SI RESPONDE QUE SI REPREGUNTAR:** ¿frecuentemente u ocasionalmente?

(1) Si, con frecuencia

(2) Si, ocasionalmente

(3) No → PASE A P68

(4) No sabe / no contesta

PARA LOS QUE RESPONDEN (1) O (2) EN PREGUNTA ANTERIOR

65. ¿En qué lugares siente que es discriminado por vivir en la villa? **RESPONDER EN COLUMNA P65**

66. ¿De qué manera lo discriminan? **RESPONDER EN COLUMNA P66**

67. ¿Quiénes lo discriminan? **RESPONDER EN COLUMNA P67**

65. Lugares	66. Maneras	67. Quienes

LA PARTICIPACION

PARA TODOS LOS ENTREVISTADOS

68. Participa usted en las siguientes instituciones o asociaciones ... **LEER UNA A UNA Y HACER PREGUNTAS DEL CUADRO PARA LAS INSTITUCIONES EN LAS QUE PARTICIPA**

Institución	Participa en -...		Cual es el nombre	Esta dentro de la Villa?		Participa en esta asociación ... LEER OPCIONES	
	Si	No		Si	No	Habitualmente	Cada tanto Nunca
Asociación de grupos de nacionalidad	1	2		1	2	1	2
Parroquia y asociaciones religiosas	1	2		1	2	1	2
Centro cultural	1	2		1	2	1	2
Comedor	1	2		1	2	1	2
Organización barrial(Mutual / sociedad de fomento	1	2		1	2	1	2
Partido Político	1	2		1	2	1	2
Sindicato o asociación gremial	1	2		1	2	1	2
Otra (aclarar)	1	2		1	2	1	2
No participa en ninguna	1	-					

69. Para finalizar, votó en las elecciones para senadores nacionales del pasado 14 de octubre?

1) SI → PASE A PREG. SIGUIENTE

2) NO → PASE A P71

(3) No contesta → FIN DE LA ENTREVISTA

SOLO SI RESPONDIO QUE "SI" EN PREGUNTA ANTERIOR

70. A quien votó para senador nacional?

SOLO SI RESPONDIO QUE "NO" EN PREGUNTA 69

71. A quien le hubiera gustado votar para senador nacional?

MUCHAS GRACIAS POR SU ATENCION!!!

ENCUESTADOR:

- **NO OLVIDE ANOTAR CORRECTAMENTE LOS DATOS EN EL ENCABEZADO DE LA ENCUESTA**

**FRÅGEFORMULÄR SOCIO INTEGRATION - SLUMOMRÅDET 21-24 - NOVEMBER 2001
FORSKNINGSLABORATORIUM OM SOCIAL FÖRÄNDRING - PICASO
SAMHÄLLSVETENSKAPLIGA INSTITUTIONEN - BUENOS AIRES UNIVERSITET**

Område		Hus		intervjuzon	
Datum		Intervjuare			
Kön	(1) man (2) Kvinna	Åldern	(1) 16 till 25 (2) 26 till 35 (3) 36 till 45 (4) 46 och+		

God dag, mitt namn är Vi genomför några frågeformulärer till vissa familjer i Slumområdet för att känna till deras åsikter och behov. Frågeformuläret är organiserade av Buenos Aires Universitet. Skulle ni kunna besvara några frågor? Det handlar bara om några minuter.

FAMILJEN

1. Hur många personer bor det i denna bostad
2. Äter alla ur samma gryta¹? (1) Ja (2) Nej → Hur många hushåll finns det i denna bostad?

BARA OM DET FINNS MER ÄN ETT HUSHÅLL

3. Utan att räkna personerna från det andra hushållet som bor i bostaden, hur många personer från er hushåll bor här....

FÖR ALLA INTERVJUARE*

4. Kan ni säga åldern, släktförhållanden med hushållets huvudansvarige och könet för de som tillhör hushållet? Börja med hushållets huvudansvarige.

	NAMN	ÅLDERN	KÖN	SLÄKTFÖRHÅLLANDEN
1.				Hushållets huvudansvarige
2.				

→ INTERVJUA ÄLDRE ÄN 16 ÅR

→ BE ATT INTERVJUA PERSONEN ENLIGT ÅLDER- OCH KÖNS GRUPPERNA

→ INTERVJUA INTE MER ÄN EN PERSON PER HUSHÅLL OCH EN HUSHÅLL PER BOSTAD

5. Förtydliga numret på den intervjuade personen.....

6. Vilken är er högsta uppnådda utbildningsnivå? Och hushållets huvudansvarige? **MARKERA BARA I "INTERVJUADE" OM DEN INTERVJUADE ÄR HUSHÅLLETS HUVUDANSVARIGE**

INTERVJUADE	HUSHÅLLETS HUVUDANSVARIGE
1. Utan utbildning	1. Utan utbildning
2. Ej fullgjord grundskola	2. Ej fullgjord grundskola
3. Fullgjord grundskola	3. Fullgjord grundskola
4. Ej fullgjord gymnasie	4. Ej fullgjord gymnasie
5. Fullgjord gymnasie	5. Fullgjord gymnasie
6. Fullgjord- <u>ej</u> fullgjord Eftergymnas / universitet	6. Fullgjord- <u>ej</u> fullgjord Eftergymnas / universitet
7. Vet ej / svarar inte	7. Vet ej / svarar inte

7. Hur många rum har bostaden eller den delen av bostaden som använder er hem, utan att räkna toaletten eller köket? ...

8. Vilken är den huvudsakliga materialet i bostadens golv?

- (1) Keramik / klinker / marmol / trä och matta
 (2) Cement eller fast tegelsten
 (3) Jord eller lös tegelsten
 (4) Andra (förtydliga)
 (5) Vet ej / svarar inte

INTERVJUARE: FRÅGA OM DET BEHÖVS, ANNARS TITTA OCH SKRIV

9. Vilken är den huvudsakliga materialet i bostadens framsida?

- 1) Reveterade tegelstenvägg och målning eller annan beläggning
 2) Reveterade tegelstenvägg
 3) Tegelstenvägg utan revetering
 4) Trä
 5) Plåt
 6) Andra (förtydliga)

10. Finns det telefon i er bostad, fast nät eller mobil som ni använder i hemmet?

- 1) Ja, fast
 2) Ja, mobil
 3) Ja, fast och mobil
 4) Nej
 5) Vet ej / svarar inte

ARBETET

11. Under sista veckan, arbetade ni åtminstone en timme? **KORTTIDSARBETE ANSES ARBETE. ÅTERFRÅGA VID TVEKSAMHETER**

- (1) Ja (2) Nej (3) Vet ej / svarar inte

12. Under sista månaden, sökte ni arbete på något sätt?

- (1) Ja → **GÅ TILL FRÅGA 14**

- (2) NEJ →

**OM MAN INTE ARBETAR ("NEJ" I F11) → NÄSTA FRÅGA
 OM MAN ARBETAR ("JA" I F11) → GÅ TILL FRÅGA 14**

- (3) Svarar inte

BARA OM MAN INTE ARBETAR ("2" I F11) ELLER SÖKER ARBETE ("2" I F12)

13. Varför söker ni inte arbete?

- (1) Har ett arbete men inte arbetat
- (2) är pensionär
- (3) är hemmafru
- (4) studerande
- (5) är handikappade
- (6) Annan (förtydliga)

FÖR ALLA INTERVJUJUADE (ARBETSLÖSA OCH INAKTIVA FRÅGA OM SISTA SYSSELSÄTTNINGEN OCH

FORMULERA FRÅGORNA I DÅTID)

14. Hur många dagar i veckan arbetar ni? **GENERELL SETT, OM DET ÄR OREGELBUNDET, HÄNVIDA TILL SISTA VECKAN. OM MAN HAR MER ÄN ETT ARBETE, SUMMAN AV ALLA**

..... dagar per vecka

15. Total antal timmar som ni arbetar per dag i genomsnitt **HJÄLP DEN INTERVJUJUADE ATT BERÄKNA**

..... timmar per dag

16. Vilken är er sysselsättning, (er nuvarande arbete / er sista arbete) Om det är mer än en svara för den huvudsakliga, den där det arbetas flest timmar per vecka **NAMNGE SYSSELSÄTTNINGEN**

17. Vilka är arbetsuppgifterna som ni genomför i er huvudsakliga sysselsättning? **BESKRIV ARBETSUPPGIFTER, FÖRETAGSSEKTOR, ANSTÄLLNINGSKVALIFIKATION, HIERARKI**

18. I er huvudsakliga arbete, är ni ...**LÄS ALTERNATIVEN**

- (1) Fast anställd med lön → **GÅ TILL FRÅGORNA 19, 20 OCH 21**
- (2) Tillfällig anställd → **GÅ TILL FRÅGORNA 19, 20 OCH 21**
- (3) Arbetsplan³ eller liknande → **GÅ TILL FRÅGA 22**
- (4) Oberoende arbetare → **GÅ TILL FRÅGA 22**
- (5) Familjarbetare utan lön → **GÅ TILL FRÅGA 22**
- (6) Arbetsgivare (eller oberoende arbetare som anställer arbetskraft) → **GÅ TILL FRÅGA 20 ELLER 21**
- (7) Andra (förtydliga)
- (8) Vet ej / svarar inte

BARA OM MAN ANSTÄLLD (ALTERNATIVEN 1 ELLER 2 FÖRRA FRÅGAN

19. Görns pensionsavdrag er huvudsakliga arbete?

- (1) SI
- (2) NO
- (3) Vet ej / svarar inte

BARA TILL ANSTÄLLDA OCH ARBETSGIVARE (ALTERNATIVEN 1, 2 ELLER 6 I F18)

20. Vad sysslar man med på platsen / företaget där ni arbetar?

21. Hur många personer finns det total i företaget eller platsen där ni arbetar?

- (1) 1 till 5
- (2) 5 till 39
- (3) 40 eller mer
- (4) Vet ej / svarar inte

FÖR ALLA INTERVJUJUADE

OM DEN INTERVJUJUADE ÄR HUSHÄLLETS HUVUDANSVARIGE, GÅ TILL FRÅGA 24

(FÖR ARBETSLÖSA OCH INAKTIVA HUSHÄLLS HUVUDANSVARIGA FRÅGA OM SISTA ANSTÄLLNINGEN

22. Vilken sysselsättning har hushållets huvudansvarige? Om det är mer än en svara för den huvudsakliga, den där det arbetas flest timmar per vecka **NAMNGE SYSSELSÄTTNINGEN**

23. Vilka är arbetsuppgifterna som hushållets huvudansvarige genomför i sin huvudsakliga sysselsättning? **BESKRIV ARBETSUPPGIFTER, FÖRETAGSSEKTOR, ANSTÄLLNINGSSKVALIFIKATION, HIERARKI**

MIGRATIONSHISTORIA

FÖR ALLA INTERVJUJUADE

24. Om vi byter tema, Var föddes er far?

- (1) I detta Slumområde → **GÅ TILL FRÅGA 26**
- (2) Annan plats i Buenos Aires Stad och Stor Buenos Aires → **GÅ TILL FRÅGA 26**
- (3) Annan plats i Buenos Airesprovinsen eller annan provins (förtydliga) → **GÅ TILL FRÅGA 25**
- (4) Annat land (förtydliga) → **GÅ TILL FRÅGA 25**
- (5) Vej ej / svarar inte → **GÅ TILL FRÅGA 26**

OM ER FAR FÖDDES UTANFÖR BUENOS AIRES STAD ELLER STOR BUENOS AIRES

25. Var er fars födelseplats, landsbygden, staden eller en by?

- (1) Landsbygd
- (2) Stad
- (3) By
- (0) Vet ej / svarar inte

FÖR ALLA INTERVJUJUADE

26. Vilken var eller är er fars huvudsakliga sysselsättning i ursprungsplatsen? **FÖRDJUPA**

27. Var är ni född? **SE UPP! KOM IHÅG DETTA SVAR FÖR VAD SOM FORTSÄTTER I FORMULÄRET**

- (1) I detta Slumområde → **GÅ TILL FRÅGA 40**
- (2) Annan plats i Buenos Aires Stad och Stor Buenos Aires → **GÅ TILL FRÅGA 40**
- (3) Annan plats i Buenos Airesprovinsen eller annan provins (förtydliga)
- (4) Annat land (förtydliga)
- (5) Vej ej / svarar inte

OM FÖDELSEPLATSEN VAR UTANFÖR BUENOS AIRES STAD OCH STOR BUENOS AIRES (3 OCH 4 I F27)

28. Var er födelseplats, landsbygden, staden eller en by?

- (1) Landsbygd (2) Stad (3) By (0) Vet ej / svarar inte

29. Vilka följde mer er när ni reste? **MARKERA ALLA SVAR**

- (1) Far och / eller mor
(2) Make / a - sambo
(3) Söner / döttrar
(4) Andra släktingar
(5) Andra icke släktingar
(6) Ingen
(7) Vet ej / svarar inte

30. Till vilken ålder stannade ni i platsen där ni föddes?

→ **OM SVARET ÄR MINDRE ÄN 12 ÅR, GÅ TILL NÄSTA FRÅGA**

→ **OM SVARET ÄR 12 ÅR OCH MER NÄR URSPRUNGSPLATSEN LÄMNADES, GÅ TILL FRÅGA 32**

FÖR DE SOM HADE MINDRE ÄN 12 ÅR NÄR DE LÄMNADE SIN URSPRUNGSPLATS (I F30)

31. Vilka var de huvudsakliga motiv för att åka för de personer som följde med er när ni lämnade er ursprungsplats? **OM SVARET ÄR "ARBETE" FÖRDJUPA OM VAD SOM HÄNDE**

FÖR DE SOM HADE 12 ÅR ELLER MER NÄR DE LÄMNADE SIN URSPRUNGSPLATS (I F30)

32. Vilken var den huvudsakliga motivet för att åka från er ursprungsplats? **OM SVARET ÄR "ARBETE" FÖRDJUPA OM VAD SOM HÄNDE**

33. Vilken var er huvudsakliga sysselsättning i er ursprungsplats? **FÖRDJUPA**

FÖR ALLA SOM FÖDDES UTANFÖR BUENOS AIRES STAD OCH STOR BUENOS AIRES

34. De sista 5 åren, reste ni till er ursprungsplats?

- 1) Ja
2) Nej → **GÅ TILL F36**
3) Vet ej / svarar inte → **GÅ TILL F36**

OM NI RESTE TILL ER URSPRUNGSPLATS

35. Vilken var den huvudsakliga motivet för resan? **FRÅGA FÖR SISTA RESAN / LÄS INTE ALTERNATIVEN**

- 1) Besöka släktingar eller vänner
2) Religiösa fester
3) Arbete
4) Handel / ärenden
5) Andra (förtydliga).....
6) Vet ej / svarar inte

TILL ALLA UTOM FÖR DE SOM ÄR FÖDDA I SLUMOMRÅDET

36. Var bodde ni innan ni bosatte er i Slumområdet? **LÄS ALTERNATIVEN**

- (1) I denna stad / Buenos Aires Stad → **GÅ TILL F38**
(2) Stor Buenos Aires → **GÅ TILL F38**
(3) Ursprungsplatsen
(4) Annan stad eller plats (förtydliga)
(5) Vet ej / svarar inte

37. Vilket år kom ni till Buenos Aires Stad eller Stor Buenos Aires?

38. I Vilken typ av bostad levde ni innan ni bosatte er i Slumområdet? **LÄS ALTERNATIVEN**

- (1) Annat slumområde
(2) Eget hus eller lägenhet
(3) Hyrde hus eller lägenhet
(4) Vänner eller släkters hus
(5) Hotel² / pensionat / rum
(6) Annan (förtydliga)
(7) Vet ej / svarar inte

39. Vilket år bosatte ni er i Slumområdet? Hur många år har ni levt i Slumområdet?

Anlände år..... Antal år.....

FÖR ALLA INTERVJUADE

40. Varför beslutade ni eller era föräldrar att bosätta sig i Slumområdet?

41. Om ni kunde flytta från Slumområdet, skulle ni göra det?

- 1) Ja 2) Nej 3) Vet ej / svarar inte

42. Varför?

OM SVARET ÄR JA I F41

43. Var skulle ni flytta?

FÖR ALLA INTERVJUJUADE

44. Pratar eller förstår ni ett annat språk eller indiansk dialekt?

- 1) Ja
2) Nej → **GÅ TILL F46**
3) Vej ej / svarar inte → **GÅ TILL F46**

OM SVARET ÄR JA

45. Vilken

- 1) Guaraní 3) Quechua 5) Svarar inte
2) Aymará 4) Annan (förtydliga).....

SÄKERHETEN**FÖR ALLA INTERVJUJUADE**

46. Vilka är för er de huvudsakliga säkerhetsproblem i Slumområdet? **SVAR AV TYPEN "ÖSÄKERHET" FÖRDJUPA, ÅTERFRÅGA**

47. Har ni blivit rånad under denna år?

- (1) Ja (2) Nej (3) Vej ej / svarar inte

BARA FÖR DE SOM SVARAR JA

48. Vid sista rånet, vad tog de?

49. På vilket sätt? **REFERERAR TILL SISTA RÅNET**

50. Var det innanför eller utanför Slumområdet? **REFERERAR TILL SISTA RÅNET**

- 1) Innanför Slumområdet 2) Utanför Slumområdet 3) Vet ej / svarar inte

FÖR ALLA INTERVJUJUADE

51. Vad föreslår ni för att lösa säkerhetsproblemen innanför Slumområdet?

52. Existerar det någon konflikt, problem eller skillnader mellan personer och grupper i Slumområdet, fastän de inte är relaterade till säkerheten.

- 1) JA 2) Nej → **GÅ TILL F54** 3) Vej ej / svarar inte → **GÅ TILL F54**

BARA FÖR DE SOM SVARAR JA

53. Vilka? Mellan vilka?

FÖR ALLA INTERVJUJUADE

54. Jag ska läsa för er en lista över konflikter innanför Slumområdet som andra intervjuade har nämnt. Vilken av de tror ni existerar innanför Slumområdet? **LÄS EN OCH EN OCH SVARA I KOLUMN F54**

55. Av alla de som ni nämnde, vilken tror ni är den huvudsakliga innanför Slumområdet? **LÄS ALLA SVARSALTERNATIV I VILKA SVARET VAR JA OCH MARKERA DEN VALDA ALTERNATIVET I F55**

	F54			F55
	Si	No	Vej ej / ej svar	
1. Mellan politiska partier	1	2	3	1
2. Mellan organisationer i området	1	2	3	2
3. Mellan ledare och punteros ⁴	1	2	3	3
4. Mellan gängen	1	2	3	4
5. Mellan olika nationalitetsgrupper	1	2	3	5
6. Mellan olika grannskapsgrupper	1	2	3	6
7. Andra (vilka?).....	1	2	3	7
8. Finns inga konflikter	GÅ TILL F58			
9. Vet ej / svarar inte				

TILL ALLA, UTOM DE SOM SVARAR ATT DET FINNS INGEN KONFLIKT

56. Enligt den konflikt som ni anser är den huvudsakliga **REFERERA TILL SVARET I F55**, Vilka är orsakerna till skillnaderna mellan dessa personer eller grupper? Vad eftersträvar var och en?

57. Denna konflikt berör er personligen?

- (1) Ja (2) Nej (3) Vej ej / svarar inte

INTEGRATIONEN**FÖR ALLA INTERVJUJUADE**

58. Vem föredrar ni som grannar. **LÄS SVARSALTERNATIVEN. LÄS INTE ALTERNATIV (3) OM DET ÄR ARGENTINARE**

- (1) Landsmän (**SÄGA NATIONALITETEN**)
(2) Andra utlänningar
(3) Argentinare
(4) Spelar ingen roll → **LÄS INTE**
(5) Vet ej / svarar inte → **LÄS INTE**

59. Varför?

60. Generellt sett, vad har ni för åsikt om personerna från följande nationaliteter? Mycket bra, bra, så där, dålig eller mycket dålig? **LÄS EN OCH EN OCH SVARA**

61. FÖR VAR OCH EN AV NATIONALITETERNA MED SVARET DÅLIG ELLER MYCKET DÅLIG FRÅGA: Varför den åsikten?

	F. 60						F. 61: Varför?
	Mycket bra	Bra	Så där	Dålig	Mycket dålig	Vej ej/Ej svar	
Argentinare	1	2	3	4	5	6	
Bolivianare	1	2	3	4	5	6	
Paraguayanare	1	2	3	4	5	6	
Chilenare	1	2	3	4	5	6	
Koreaner	1	2	3	4	5	6	
Peruaner	1	2	3	4	5	6	

62. Skulle ni föredra att era barn gifte sig med**LÄS ALTERNATIVEN**

- (1) Landsmän (**SÄGA NATIONALITETEN**)
- (2) Andra utlänningar
- (3) Argentinare
- (4) Spelar ingen roll → **LÄS INTE**
- (5) Har inte tänkt på det → **LÄS INTE**
- (6) Vet ej / svarar inte → **LÄS INTE**

63. Tror ni att vissa människor som lever i Slumområdet blir diskriminerade, illa behandlade eller behandlade annorlunda i vissa platser, bara för att de bor i Slumområdet?

- (1) Ja
- (2) Nej
- (3) Vet ej / ej svar

64. Och när ni går utanför slumområdet, har ni känt er diskriminerade, illa behandlad eller behandlade annorlunda för att ni lever i Slumområdet? **OM SVARET ÄR JA ÅTERFRÅGA:** Ofta eller ibland?

- (1) Ja, ofta
- (2) Ja, vid vissa tillfällen
- (3) Nej → **GÅ TILL F68**
- (4) Vet ej / svarar inte

FÖR DE SOM SVARAR (1) ELLER (2) I FÖRRA FRÅGAN

65. I vilka ställen känner ni er diskriminerad för att leva i Slumområdet? **SVARA I KOLUMNEN F65**

66. På vilket sätt diskrimineras ni? **SVARA I KOLUMNEN F66**

67. Vilka diskriminerar er? **SVARA I KOLUMNEN F67**

65. Platser	66. Sätt	67. Vilka

DELTAGANDE

FÖR ALLA INTERVJUARE

68. Deltar ni i följande institutioner eller föreningar.... **LÄS EN OCH EN OCH STÄLL FRÅGORNA I TABELLEN FÖR DE INSTITUTIONER I VILKA DE INTERVJUARE DELTAR**

InstituTiön	Deltar i		Vilket är namnet	Finns den innanför området		Deltar ni i denna förening... LÄS ALTERNATIVEN	
	JA	Nej		Ja	Nej	Vanligtvis	Då och då
Förening av nationalitetsgrupper	1	2		1	2	1	2
Församlingskyrkor	1	2		1	2	1	2
Kulturföreningar	1	2		1	2	1	2
Matsal	1	2		1	2	1	2
Kvartersorganisation (kooperativ, etc)	1	2		1	2	1	2
Politisk parti	1	2		1	2	1	2
Fackförening	1	2		1	2	1	2
Annan (förtydliga)	1	2		1	2	1	2
Deltar inte i någon	1	-					

69. För att avsluta, röstade ni till riksdagsvalet den 14 oktober?

- 1) Ja → **GÅ TILL NÄSTA FRÅGA**
- 2) NEJ → **GÅ TILL F71**
- (3) Svarar inte → **SLUT PÅ INTERVJUN**

BARA OM SVARET VAR "JA" I FÖRRA FRÅGAN

70. Vem röstade ni på i riksdagsvalet?

BARA OM SVARET VAR "NEJ" I FRÅGA 69

71. Vem hade ni velat rösta på i riksdagsvalet

TACK SÅ MYCKET FÖR ER MEDVERKAN!!!

INTERVJUAREN: • **Glöm inte att skriva på rätt sätt datan i början av formuläret**

Observationer:

* Alla meningar med feta och stora bokstäver är hänvisningar till själva intervjuaren

1. Sättet som den argentinska statistiska centralbyrån frågar gällande gemensam ekonomi. fattigdomsgränsen.

2. Billiga rum där folk bor permanent.

3. "Arbetsplan" statlig ekonomisk understöd, under

4. "Puntero" är en person vars förhållning till en grupp är av

klientelistisk karaktär och som förmedlar mellan politiker och gruppen olika tjänster och gentjänster